

2016

Årsredovisning **Länsförsäkringar** **Älvsborg**

Innehåll

Inledning

3 Vd har ordet

Verksamheten

4 Allt under samma tak

6 Året som gick

Finansiell rapportering

8 Förvaltningsberättelse

13 Femårsöversikt

14 Resultaträkning

16 Balansräkning

20 Resultatanalys

22 Förändring i eget kapital

23 Kassaflödesanalys

24 Noter

58 Revisionsberättelse och granskningsrapport

Bolagsstyrning

62 Bolagsstyrningsrapport

66 Styrelse

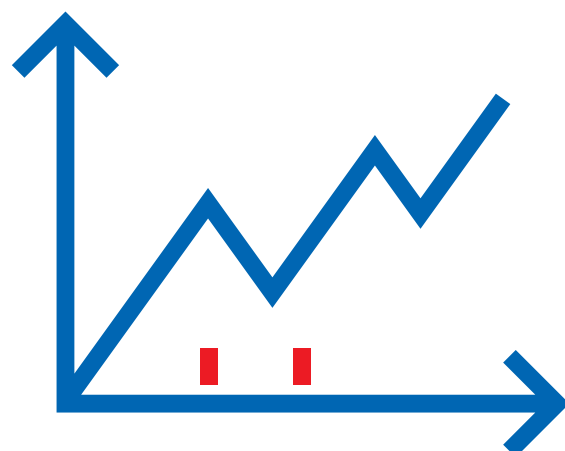
67 Ledning

68 Fullmäktige

69 Ordförande har ordet

2016

Året i siffror

mkr	2016	2015
Resultat		
före bokslutsdispositioner och skatt	609,0	505,2

Resultatet fördelas enligt följande

- direkt försäkring	18,7	64,5
- mottagen återförsäkring	64,8	-28,8
- finansrörelsen	565,4	493,8
- övrig verksamhet	-39,9	-24,3

Återbäring

lämnas med	100,0	110,0
------------	-------	-------

Nyckeltal i direkt försäkring, brutto

Premieintäkt	1 169,0	1 107,3
Skadekostnad	791,3	670,1
Skadeprocent	67,7	60,5
Driftskostnadsprocent	17,4	18,1

Ett glädjens år – men utmaningar väntar framöver

Det finns många faktorer som gör 2016 till ett alldeles särskilt år i bolagets historia. Dels ett fantastiskt resultat att glädjas åt men också alla kundkontakter vi haft under vårt 175-årsjubileum. Vi firade verkligen tillsammans under året! Dessutom har vi Sveriges överlägset mest nöjda kunder – igen. Jag är stolt över det vi presterat. Men nu gäller det att fokusera på att fortsätta arbetet med att ta bolaget in i framtiden.

Det var verkligen ett år att minnas. Vårt jubileum präglade hela 2016 och vetskapen om att kunderna fick dela på hela 175 miljoner kronor är upplyftande. Den största återbäring som någonsin har gjorts sedan grundandet 1841. Tillsammans med gemensamma firanden på våra kontor och flera fördelaktiga jubileumserbjudanden har jag mötts av stor uppskattning från kunder under året, vilket känns mycket bra.

Att bolaget går bra råder det inga tvivel om, det är bara att titta närmare på siffrorna i den här årsredovisningen. Framförallt värdesätter jag vårt operativa resultat på nästan 100 miljoner kronor, och det trots ett något besvärligt år med stora kostnader för bland annat systemutveckling. Att vårt kapital har en minst sagt gynnsam utveckling är givetvis positivt, men här ska man komma ihåg att det till stor del handlar om vinster som inte går att realisera. Vårt ägande i LFAB är ett sådant exempel.

Men som ett kundägt bolag är det en sak som faktiskt är viktigare än resultatet. Kundnöjdheten. Därför är det med stor glädje jag konstaterar att vi för andra året i rad har Sveriges mest nöjda privatkunder inom bank, försäkring och pension. Utöver det har vi även Sveriges mest

nöjda kunder inom fastighetsförmedling. Allt enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) mätningar. Faktum är att Länsförsäkringar toppar SKI:s alla fem kategorier – bank, sakförsäkring, pension, bilförsäkring och fastighetsförmedling. Ett strålande resultat.

Att glädjas åt det man åstadkommit är viktigt. Men än viktigare är att sätta upp nya mål. Vi kommer därför under 2017 fortsätta att utvecklas för att ännu bättre anpassa oss till samtidens snabbt föränderliga kravbild. Inte minst gäller det tillgänglighet och proaktivitet där digitaliseringen innebär både utmaningar och möjligheter för oss. Under 2016 tog vi kliv i rätt riktning genom inrättandet av ett Callcenter och ökade resurser till vårt digitala bankkontor. 2017 fortsätter vi arbetet, inte minst genom att vi startar en helt ny enhet som vi kallar Affärsutveckling och digitalisering för att verkligen positionera oss i de här frågorna.

Slutligen vill jag rikta ett tack till alla medarbetare för goda insatser under året. Jag vill också passa på att tacka både fullmäktige och styrelse för ett gott engagemang. Genom att komma med inspel och synpunkter bevakar ni våra ägares intressen. Det är det viktigaste av allt.

Sören Schelander
Sören Schelander, vd

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Älvsborg

Länsförsäkringar Älvsborg äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB.

För våra kunder är vi alltid lika lokala – Länsförsäkringar Älvsborg har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsoförsäkring. Länsförsäkringar AB:s uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

1. Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Älvsborg äger 6,5 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Älvsborgs konsolideringskapital.

2. Styrkan i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2016 visar att Länsförsäkringar har det femte högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

3. Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar erbjuder liv- och pensionslösningar till företag och privatpersoner. Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 39 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar 114 Mdkr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv är länsförsäkringsgruppens livförsäkringsbolag för traditionell förvaltning. Bolaget ägs av Länsförsäkringar AB men drivs enligt ömsesidiga principer med vinstutdelningsförbud. I Länsförsäkringar Liv sker ingen nyteckning, men här förvaltas traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen i september 2011. Under 2016 har arbetet med att erbjuda kunder möjligheten att villkorsändra försäkringar till Nya Trad fortsatt. Mottagandet från de som hittills fått erbjudandet har varit positivt och villkoren för 41 procent av kunderna har ändrats.

4. Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten, som enbart finns i Sverige, har en god tillväxt i volymer och lönsamhet och hög kreditkvalitet. Banken erbjuder privatpersoner, lantbrukare och småföretagare ett brett

utbud av banktjänster. Strategin utgår från länsförsäkringsgruppens stora kundbas, Länsförsäkringars starka varumärke och kundägandets principer.

Länsförsäkringar Bank är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB. I bankkoncernen ingår förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank också dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Länsförsäkringar Fondförvaltning och Wasa Kredit.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda kunder på privatmarknaden.

5. Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige – idag Storbritannien, Norge och Danmark. Under 2016 startade Agria också verksamhet i Finland.

6. Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet. Länsförsäkringar är marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälsotjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa.

7. Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Älvsborg betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Älvsborgs kunder.

8. Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Älvsborg med ägarandelarna 5,5 respektive 4 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Älvsborg och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

9. Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete för att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värdet för kunderna.

Ett antal fokusområden har arbetats fram tillsammans med länsförsäkringsbolagen. De finns inom områden där större förflyttningar behöver genomföras för att möta länsförsäkringsgruppens gemensamma strategier. Fokusområdena hanterar förändringar inom kundmötet, erbjudandet och beslutsstöd.

Extra fokus på digitala förflyttningar och förenklade erbjudanden

Under 2016 levererades gemensam utveckling för cirka 400 Mkr. Mycket av arbetet har fokuserats på de digitala kanalerna, både i form av tjänster som direkt kan användas av kunden, men också i form av initiativ som förbereder kommande förflyttningar.

Exempelvis har produkter förenklats och informationshanteringen förbättrats. Här följer några exempel på leveranser och arbete:

- Länsförsäkringars inloggade kundmöte, kundens "Mina sidor" på internet, har fått ett helt nytt utseende enligt Länsförsäkringars nya visuella intryck. Startsidan har gjorts tydligare, navigeringen är enklare och det finns också möjlighet att publicera nyheter via så kallade puffar på startsidan. "Mina sidor" är nu också responsiva; layouten anpassas till den skärm eller enhet kunden använder.

- Förbättringar på internet för motorförsäkringar. Försäkringsinformationen är nu mer detaljerad, det är enklare att göra en skadeanmälan och kunden får också erbjudande om att teckna vagnskadeförsäkring då garantin är på väg att upphöra.

- Det är nu möjligt för tjänsteföretag att göra intresseanmälan och att teckna försäkring på internet, även för gravid- och barnförsäkring är det möjligt att göra intresseanmälan.

- Fondbyten på internet har förenklats, de kan göras på samma sätt som i Länsförsäkringars app. Kunderna kan nu också via internet förbereda ett rådgivningsmöte avseende tjänstepension.

- Appen har förbättrats i flera steg med bland annat nytt utseende. Med hjälp av en navigator har hanteringen av sparande förenklats, via karta kan kunden hitta vårdgivare under resa och meddeladehanteringen har utökats och förenklats.

- Kunderna kan nu på "Mina sidor" digitalt signera ett medgivande för autogiro.

- Gemensamma arbetssätt för skadekundmötet har levererats, det gäller bygg- respektive inbrottskadorna.

- Arbetet med ett nytt modernare systemstöd för hantering av försäkringsprodukter fortsätter intensivt. Omfattningen är boende, båt, rese- och olycksfallsförsäkringar och det är ett viktigt steg i arbetet med att förenkla kunderbidanden och lösningar men också för att kunna erbjuda fler digitala tjänster för de aktuella produktområdena. Det nya systemstödet kommer att börja användas i inledningen av 2017.

- Motsvarande förenklingar av produkter och erbjudanden görs också för företags- och lantbruksförsäkringar. Syftet är att förbereda en kommande förflyttning till det nya systemstödet och att möjliggöra fler digitala tjänster och digital distribution.

- En ny tariff för försäkring av tunga lastbilar är på väg att komma på plats. Arbeta med införande i systemstöden pågår och den planeras att tas i bruk samband med förnyelser från och med april 2017. För motorförsäkringar pågår också arbetet med nytt verktyg för bilklassning, leverans i januari 2017. Klassificeringen är nödvändig för prissättning och verktyget ersätter det stöd som tidigare levererades av Trafikförsäkringsföreningen.

- Informationshanteringen har förbättrats under året. Genom det har uppföljning och analys ur ett kundperspektiv och av sakföräkringsaffären förenklats och förbättrats. Till exempel är nu möjligt att på övergripande nivå göra en samlad uppföljning av hela sakförsäkringsbeståndet, för motorförsäkringsbeståndet går det att göra på detaljerad nivå. Arbeta med att kunna utnyttja informationen för marknadsföring och bearbetning pågår, ett nytt verktyg för kampanjhantering är anskaffat.

- Arbetet med att säkerställa att länsförsäkringsbolagen kan rapportera enligt Solvens II-kraven har fortsatt, bland annat med stöd för kvartalsrapportering och med utökade rapporter.

Vårt mål – en trygg framtid för barn och ungdomar

2016 präglades framförallt av vårt 175-årsjubileum. Men det var också året när bolaget på allvar valde inriktning och målsättning för hållbarhetsarbetet. Vi har valt att samla allt vi gör under parollen ”en trygg framtid för barn och ungdomar”. När vi ser tillbaks på året som gick kan vi konstatera att vi redan kommit en bit på väg.

Det är kunderna som äger Länsförsäkringar Älvsborg. Därför är det helt självklart att vi ska engagera oss i frågor som är viktiga för samhället. Vår vision är att skapa en trygg framtid. Vi hoppas att alla i gamla Älvsborgs län vill vara med och hjälpa oss med det. För vi är övertygade om att vi kan bidra till ett tryggare samhälle. Genom att göra det ser framtiden också lite ljusare ut. Inte bara för samhället utan också för

oss som försäkringsbolag. Ett välmående samhälle är ett samhälle med färre problem, färre brott och färre skador. Därför handlar inte vårt hållbarhetsarbete om välgörenhet. Snarare är det ett ansvar vi tagit på oss för att det känns helt naturligt.

Vi ser på hållbarhet utifrån tre perspektiv. Socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvarstagande. Miljömässigt ansvarstagande innebär bland annat att vi jobbar

aktivt med skadeförebyggande åtgärder för att minska skador som drabbar miljön, exempelvis bränder. Ekonomiskt ansvarstagande betyder exempelvis att vi jobbar med ansvarsfulla investeringar. Men det vi valt att prioritera 2016 är vårt sociala ansvarstagande.

För att våra insatser verkligen ska göra skillnad börjar vi från början, genom att satsa på barn och ungdomar. Vi valde

inriktning under slutet av 2015 med hjälp av medarbetare, fullmäktige och styrelse. Att det finns en bred samsyn i bolaget känns lovande och borgar för uthållighet och långsiktighet i både vårt arbete och vår ambition.

Så vad har vi gjort under 2016? Vi har påbörjat ett antal större åtaganden som gäller för hela vårt område. Bland annat utbildar vi idrottsledare i de föreningar vi sponsrar, i hur man upptäcker och motverkar kränkning och mobbing. Vi har delat ut samtalsspel till skolor och därigenom nått 5 000 barn. Spelet är ett verktyg som ska ge lärarna bättre möjlighet att prata med barnen om svåra saker. Vi utbildar föräldrar i första-hjälpen för barn. Vi ger niondeklassare möjlighet till läxhjälp för att klara gymnasiebehörigheten och vi föreläser för 18-åringarna på gymnasiet om privatekonomi. Utöver det har vi lokala projekt på samtliga orter där vi har kontor. Där handlar det om allt från stöttning av fritidsgårdar, till nattvandring och hjälp till barn med frihetsberövade föräldrar. Då har vi inte ens nämnt att vi delar ut tiotusentals reflexer varje år och dessutom stöttar forskning på högskolorna i vårt område. Under 2017 fortsätter arbetet med att skapa en trygg framtid.

Fler saker att glädja sig åt

Vad gäller resultatet finns det också positiva saker att påpeka för 2016. Efter en tuff inledning på året ur ett skadeperspektiv, slutade året ändå bättre än förväntat. Under det första kvartalet drabbades vi av ett antal större bränder med dyra utbetalningar som följd. Vad som dock balanserade upp årets skadekostnader är frånvaron av skador orsakade av väder. Det syns inte

minst när man granskar resultat för lantbruksförsäkring där utfallet är långt bättre än budget.

Utvecklingen av villabeståndet

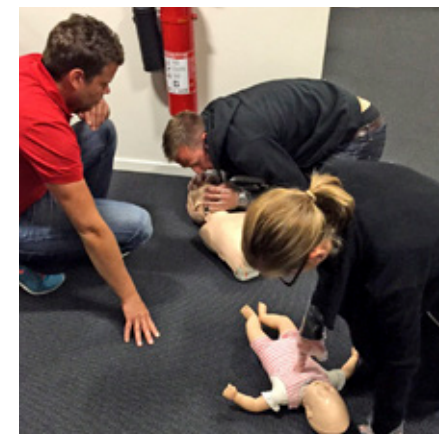
Under 2016 lyckades vi också vända den negativa utveckling vi sett på vårt villabestånd de senaste åren. Nu ökar vi istället med cirka 150 nya villaförsäkringskunder. Förändringen kan delvis förklaras med att jubileumsrabatten minskat antalet annullationer, men samtidigt har flera nya arbetsätt införts för att hantera och minimera just uppsägningar. Utvecklingen under 2017 blir därför spännande att följa.

Vi ökar farten i bilhandeln

En annan prioriterad affär för bolaget är fordonsförsäkring. Därför togs det under våren beslut om att införa en ny funktion som bilhandelsansvarig. Här jobbar vi gentemot bilhandeln med en gratis prova-på-försäkring i tre månader till kunden. Syftet på kort sikt är att skapa nya kundrelationer genom att fler kunder får ta del av vårt erbjudande. På längre sikt hoppas vi sedan kunna bredda och fördjupa relationen med de aktuella kunderna, förhoppningsvis med produkter från samtliga våra affärsområden.

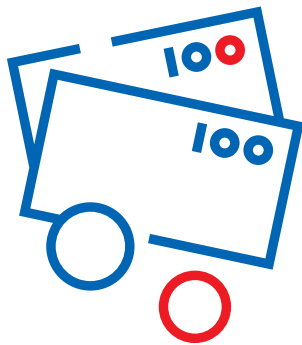
Landets mest nöjda kunder

Slutligen har det återigen visat sig att vi har landets mest nöjda kunder. När Svensk Kvalitetsindex (SKI) gjorde sina årliga mätningar gällande kundnöjdhet hamnade Länsförsäkringar i topp för bank, försäkring och pension. Dessutom har vi Sveriges mest nöjda kunder inom fastighetsförmedling. Fantastiskt roligt tycker vi, för kunden har ju alltid rätt.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Älvsborg (org nr 562500-4337) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2016, bolagets 176:e verksamhetsår.

Företagsbeskrivning

Koncernen
Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Älvsborg (562500-4337), samt de helägda dotterbolagen L Finans AB (556647-7716), Länsförsäkringar Älvsborg Förvaltnings AB (556664-7136), Älvsborgs Larmcentral AB (556754-0876), LF Fritid Holding AB (556805-6286) och L Finans Fastighets AB (559043-7349, tidigare Goldcup 12261 AB) med dotterbolaget Fastighets AB Brodal (556777-5712). Moderbolaget är ett ömsesidigt bolag och har sitt säte i Vänersborg med adress Vallgatan 21, Box 1107, 462 28 Vänersborg. Bolaget Fastighets AB Brodal förvärvades av L Finans Fastighets AB per 2016-02-01.

Under 2015 beslutades att en likvidationsprocess ska inledas för dotterbolaget LF Fritid Holding AB, vilket inte bedriver någon verksamhet. Likvidationsprocessen inleddes i slutet av 2016.

Under 2016 beslutades att även dotterbolaget L Finans AB ska avsluta sin verksamhet. Finansinspektionen har på bolagets begäran i december 2016 återkallat det tillstånd att driva finansieringsrörelse som L Finans AB innehaft.

Samverkan med övriga länsförsäkringsbolag

Länsförsäkringar Älvsborg samarbetar med övriga 22 st lokala länsförsäkringsbolag. Samarbetet är reglerat i avtal. Länsförsäkringar Älvsborg äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Älvsborg är ett ömsesidigt försäkringsbolag vars verksamhetsområde utgörs av 19 kommuner (gamla Älvsborgs

län). Privatpersoner, lantbruk och övriga företag erbjuds ekonomisk trygghet genom ett helhetserbjudande inom bank, sak- och livförsäkring, fastighetsförmedling samt larmtjänster. Bolaget är marknadsledande i länet inom sakförsäkring och försäkrar cirka 47 procent av hushållen.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidigt försäkringsbolag, vilket innebär att bolaget ägs av kunderna, bolagets sakförsäkringstagare. Dessa har inflytande på verksamheten genom rätten att delta i valet av fullmäktigeledamöter, som sedan företräder dem på bolagsstämman.

Länsförsäkringar Älvsborg ingår som ett av 23 lokala och kundägda bolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger dessa bolag Länsförsäkringar AB som i sin tur äger bland annat Länsförsäkringar Fondliv och Länsförsäkringar Bank.

Länsförsäkringar Älvsborg äger 6,5 procent av aktierna i Länsförsäkringar AB. Huvuddelen av sakförsäkringsaffären inom Länsförsäkringar tecknas av länsförsäkringsbolagen. Den affär som bedrivs inom Länsförsäkringar AB:s sakkoncern är hälsaförsäkring, djurförsäkring samt transportförsäkring. Även gruppens återförsäkringsskydd och mottagen internationell återförsäkring hanteras av Länsförsäkringar AB.

Resultat och ekonomisk ställning

Volymutveckling

Premieintäkten före avgiven återförsäkring i direkt försäkring har ökat med 61,7 (37,2) Mkr till 1 169,0 (1 107,3) Mkr.

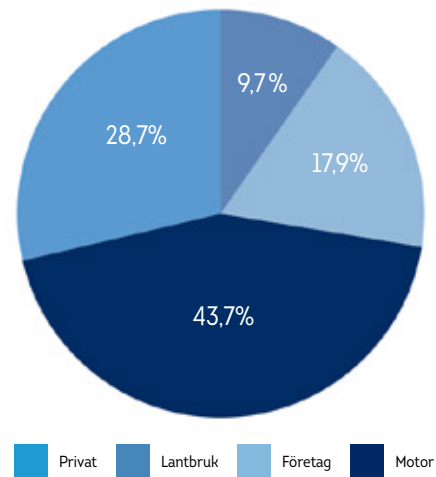
Länsförsäkringar Älvsborg har förmedlat liv- och pensionspremier till Länsförsäkringar Liv AB/Länsförsäkringar Fondliv AB

på 293,5 (301,7) Mkr och premier till Agria på 16,8 (17,0) Mkr.

Den förmedlade affärsvolymen inom inlåning, fondsparande samt utlåning har ökat och den totala affärsvolymen för bankprodukter uppgår vid årsskiftet till 17 815 (16 603) Mkr.

Premieintäkten för mottagen återförsäkring har uppgått till 73,3 (67,4) Mkr.

Premieintäkt för direkt försäkring fördelad på marknadsområden framgår av nedan diagram.

Skadeutfall

2016 var ur skadeperspektiv ett normalår sett över samtliga marknadsområden (privat-, lantbruk- och företagsmarknad). Den totala skadekostnaden, inkl kostnad för skadereglering, för direkt affär uppgår till 752 Mkr f.e.r, vilket motsvarar en skadekostnadsprocent på cirka 69,8 % f.e.r.

Privatmarknad sak – antalet skador har ökat med cirka 1 000 st jämfört med

föregående år, samtidigt som medelskadekostnaden sjunker. Skadekostnaden för brand- och vattenskador ökar under året. För företagsmarknaden så var 2016 ett tufft år. Skadekostnaden för bränder är nästan dubbelt så hög jämfört med föregående år. För lantbruksmarknaden var dock skadeåret 2016 ett fantastiskt bra år. Avsaknaden av storm- och naturskadur under 2016 var särskilt gynnsamt för lantbruksmarknaden.

Ett fokusområde för skadeavdelningen har under året varit Nöjd Kund och korta handläggningstider. Detta har gett resultat och bidragit till att vi återtog förstaplaceeringen inom SKI Privat försäkring.

Från och med 2016 diskonteras bolagets försäkringstekniska avsättningar med avseende på olycksfallsförsäkring, både i direkt samt mottagen affär. Genom denna diskontering nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från olycksfallsreserven till balansdagen.

Ekonomiskt resultat

Koncernens sammanlagda resultat av försäkrings- och finansrörelsen inklusive förändringar i övervärden av tillgångar före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 609,0 (505,2) Mkr. Årets resultat efter skatt blev 521,6 (436,8) Mkr. Återbäring avsätts med 100,0 (110) Mkr för räkenskapsåret 2016.

I direkt försäkring uppgick resultatet till 159,9 (223,3) Mkr före avdrag för återbäring och rabatter. Förmedling av banktjänster gav ett underskott på -2,8 (-13,0) Mkr och förmedling av livprodukter ett underskott på -8,7 (-12,2) Mkr.

Mottagen affär

Den mottagna återförsäkringen består av andelar i ett för länsförsäkringsbolagen gemensamt återförsäkringssystem. Den omfattar affär från övriga länsförsäkringsbolag och internationell affär. Premieintäkten i den mottagna affären uppgår till 73,3 (67,4) Mkr och resultatet blev +64,8 (-28,8) Mkr.

Kapitalförvaltning

Länsförsäkringar Älvsborgs kapitalförvaltning kan delas upp två delar, dels förvaltning av noterade innehav och dels förvaltningen av de onoterade innehaven. Gällande de noterade innehaven har bolaget upprättat ett rådgivande avtal för de aktierelaterade instrumenten samt ett diskretionärt avtal avseende ränterelaterade instrument. De onoterade innehaven hanteras av bolaget. För den strategiska placeringsinriktningen ansvarar styrelsen med hjälp av ett beredande kapitalutskott. Den totala kapitalavkastningen blev 10,7 (9,7) procent.

Aktier

Andelen aktier vid årsskiftet, exklusive aktierna i Länsförsäkringar AB, uppgick till 36,5 (36,3) procent av de totala placerings-tillgångarna. Aktieinnehavet är mestadels placerat i svenska och västeuropeiska aktier/aktiefonder och värdeförändringen har varit mycket god under året. Avkastningen blev 10,0 (11,2) procent.

Aktierna i det med övriga länsförsäkringsbolag gemensamägda bolaget Länsförsäkringar AB uppgick till 21,2 (19,7) procent av de totala placeringstillgångarna och värdeökningen blev 12,1 (7,6) procent. Den totala avkastningen på aktieportföljen blev 10,8 (11,0) procent.

Räntebärande värdepapper

Förvaltningen av räntebärande papper ligger i allt väsentligt hos Handelsbanken och avkastningen blev 2,6 (0,5) procent. Anledningen till den förhållandevis låga avkastningen för räntebärande värdepapper kan tillskrivas en fortsatt utmanande räntemarknad.

Dotterbolag

Via dotterbolaget Länsförsäkringar Älvsborgs Förvaltnings AB äger Länsförsäkringar Älvsborg en post i fastighetsbolaget Humlegården Holding I AB. Det bolaget äger och förvaltar fastigheter framförallt i Stockholm.

Länsförsäkringar Älvsborgs andel i detta Humlegårdenbolag uppgår till 15,7 procent och värdestegringen blev under året 20,8 (24,0) procent.

L Finans AB verkar som ett kreditmarknadsbolag med företagsmarknad som inriktning. Under 2016 har arbetet fortsatt med att fullfölja det beslut om att avsluta verksamheten som sedan tidigare tagits. Det redovisade resultatet är -0,4 (-0,2) Mkr efter eliminering av koncerninterna transaktioner.

Älvsborgs Larmcentral AB har under verksamhetsåret 2016 förtydligat sin strategi och uppdragsbeskrivning, vilket har föranlett en fokusering på privatkunder och en utveckling av befintlig skadejour. Det redovisade resultatet är 1,8 (1,7) Mkr efter eliminering av koncerninterna transaktioner.

Fastighets AB Brodal köptes 2016-02-01. Bolaget äger och förvaltar en kontorsfastighet i Borås centrum. Förutom en extern hyresgäst så har Länsförsäkringar Älvsborgs verksamhet i Borås flyttat in i fastigheten i början av februari 2017. Det redovisade resultatet är 0,1 (-) Mkr efter eliminering av koncerninterna transaktioner för tiden 2016-02-01 till 2016-12-31.

Driftkostnader och personal

Koncernens totala driftskostnader uppgick

till 222,7 (195,6) Mkr och utgjorde därmed 19,3 (18,0) procent av bolagets premieintäkt f.e.r.

För uppgifter avseende bolagets personal och löner hänvisas till not 35.

Väsentliga händelser under året

Vårt jubileum

2016 har präglats av firande av vårt 175 årsjubileum. Ägarna fick dela på 175 miljoner kronor, den högsta återbäringen i bolagets historia. Dessutom har jubileet uppmärksamats på flera sätt under året, inte minst genom att kunderna blivit inbjudna till våra kontor för att fira tillsammans med oss. Samtliga villaförsäkringsskunder har under året fått möjlighet att köpa ett kraftigt rabatterat brandpaket (brandsläckare, brandfilt och brandvarnare) för 175 kronor, något som mer än 10 000 kunder utnyttjade.

Bättre tillgänglighet och proaktivitet

Under 2016 har flera förändringar gjorts för att bättre anpassa organisationen till marknadens förväntningar. För att förbättra tillgängligheten har vårt nystartade digitala bankkontor fått ökade resurser under året och vårt Försäkringscentra har utökat sina öppettider till 19.00. För att förbättra proaktiviteten har ett Callcenter startats med bas i Vänersborg. Vad gäller proaktivitet har också en riktad satsning mot bilhandeln lanserats

Förvaltningsberättelse

under året med en ansvarig säljare, kopplad till avdelningen Callcenter. Motoraffären är viktig för oss, därav ett ökat fokus.

Vi satsar på affärsutveckling och digitalisering

Under slutet av året togs beslut om inrättandet av en helt ny avdelning, Affärsutveckling och digitalisering. Avdelningen ska ansvara för helheten i kunderbudandet och anpassa det till samtidens förväntningar, både vad gäller innehåll och distribution. Bakgrunden är att bolagets kapacitet och kompetens inom

strategisk utveckling och digitalisering behöver förstärkas. Avdelningen är placerad i Vänersborg.

Livaffären flyttar

För ett större fokus och möjlighet till synergieffekter har vi under 2016 flyttat livaffären från affärsområde Sak till affärsområde Bank. Förändringen känns logisk då liverbudandet i första hand består av bankprodukter. I samband med förändringen inrättades en ny avdelning med namnet Liv och Kapital, där livsäljare och kapitalrådgivare ingår.

Verksamhet i L Finans AB

Under 2016 beslutades att även dotterbolaget L Finans AB ska avsluta sin verksamhet. Finansinspektionen har på bolagets begäran återkallat det tillstånd att driva finansieringsrörelse som L Finans AB innehaft. Moderbolaget har ansvar för kvarvarande eventuella kreditförluster avseende dessa återstående krediter och har därför tagit upp dessa som en ställd säkerhet vilken framgår av not 30.

Ikraftträdande av Solvens II rapportering

Solvens II är samlingsnamnet på de nya

solvensregler för försäkringsbolag som framarbetats inom EU. Regelverket trädde ikraft 1:e januari 2016 efter beslut av Sveriges Riksdag i mitten av november 2015. Bolaget har sedan ett antal år arbetat med anpassning av verksamheten för att möta det nya solvensregelverket.

Utförsel av affären Olycksfall och sjukförsäkring för vuxna

Beslut har, i enlighet med länsförsäkringsbolagens princip att affären ska ligga så nära kunden som möjligt, under 2015 fattats om att föra ut affären ”Olycksfall och sjukförsäkring för vuxna”, OSV, från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen. Samtliga länsförsäkringsbolag är med och tar emot affär och hela affären ska föras ut. Med hela affären avses här nyteckning, gällande försäkringar och gamla årgångar inkl. skador.

I början av 2016 är genomfördes nyteckningsstopp i Länsförsäkringar Sak och i samband med detta flyttades nyteckningen till länsförsäkringsbolagen. Förnyelse av befintliga försäkringar kommer överföras maskinellt fr.o.m. januari 2017, och som ett sista steg planeras en överföring av skador i december 2017. Länsbolagen kommer att erlagga en köpeskilling för det övertagna försäkringsbeståndet vilken kommer erläggas i början av februari 2017. Denna köpeskilling kommer redovisningsmässigt att hanteras som en immateriell tillgång.

Förväntad utveckling 2017

Verksamheten

Länsförsäkringar Älvsborg kommer under 2017 att fortsätta utvecklingen av organisationen för att bättre tillgodose kundernas behov. Det gör vi bland annat genom starten av den nya avdelningen Affärsutveckling och digitalisering med stort kundfokus. Under 2017 kommer vi också att jobba aktivt med uppsatta mål i enlighet med vår affärsplan. Bland annat innebär det ett fortsatt fokus på tillgänglighetsfrågan där vi gör insatser för att ta reda på vad kunderna förväntar sig av oss. Ett liknande arbete görs också vad gäller vårt kunderbudande. I egenskap av ett kundägt bolag är det grundläggande för oss att vara till nytta för våra ägare, därför är det naturligt att utveckla verksamheten med deras hjälp. Vi tror att nöjda kunder är lojala kunder, vilket innebär goda affärer och fortsatt god utdelning till våra ägare på lång sikt.

Kapitalmarknaden

Vi går in i verksamhetsåret 2017 med flera positiva förtecken. Flera viktiga komponenter i den finansiella marknaden redovisar förändringar i rätt riktning. Det råder

en större global samklang i marknaden avseende konjunkturutveckling och stigande inflation. Vi lämnar ett räntefall bakom oss och kan konstatera att räntorna är på väg upp. Att skapa positiv realavkastning på ränterelaterade tillgångar blir en utmaning. Företagsvinster och försäljningsutveckling globalt visar i början av året positiva data och lägger grunden för att aktier fortsättningsvis är attraktiva. Marknaden svarar positivt på detta men den orosfaktor som sannolikt är utmanande under året är den politiska oro som den finansiella marknaden har att hantera. Vi spår att risktillgångar kommer att bidra till en positiv avkastning samtidigt som värderingar på risktillgångar kan vara något högre och valet av investeringar därför måste ske omsorgsfullt.

Risker i verksamheten

För uppgifter avseende risker i verksamheten, utöver nedanstående redovisning, se not 2.

Försäkringsrisker

Bolagets direkta försäkringsrörelse innehåller ett välbalanserat bestånd. Risken är begränsad genom återförsäkring. Den högsta kostnad som kan falla på bolaget vid enskild skada är 10,0 Mkr.

För katastrofskador har Länsbolagsgruppen ett gemensamt återförsäkrings-skydd där Länsförsäkringar Älvsborgs andel maximalt kan uppgå till 15 procent av bolagets konsolideringskapital exklusive värdet på Länsförsäkringar AB:s aktier.

I mottagen affär bedömer vi att den största risken är engagemanget i Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse uppgår för bolagsgruppen till 2,0 MEuro.

Kreditrisk

Bolaget förmedlar lån till Länsförsäkringar Bank AB. Bolaget står ansvarig för eventuella kreditförluster på sådana lån till 80 procent. Eventuella kreditförluster avräknas likviditetsmässigt från den förmedlingsersättning bolaget erhåller från Länsförsäkringar Bank AB.

Information om icke-finansiella resultatindikatorer

Etiska riktlinjer

Försäkring innebär att vi har ett gemensamt ansvar för människors trygghet. Vår omfattande försäkrings- och finansverksamhet medför att våra kunder ska känna förtroende och tillit till hur bolaget och dess personal hanterar och förvaltar varje enskild

persons eller företags särskilda försäkringsbehov. De ska dessutom känna förtroende för att den information som lämnas av dem stannar hos oss och inte riskerar att spridas vidare. Länsförsäkringar Älvsborg lägger därför stor vikt vid att följa alla de regler som gäller för vår verksamhet.

Miljö och Hållbarhet

Hållbarhet, även kallat CSR, handlar om att företag ska ta ansvar för hur de påverkar omvärlden, ur såväl ett ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv. För Länsförsäkringar Älvsborg är hållbarhetsfrågan inget nytt – vårt samhällsansvar kommer sig naturligt av att vi är kundägda. Under 2015 startades även en omfattande satsning på hållbarhet genom att det rekryterades en ansvarig för frågan. Bolaget har med inspel från både personal, fullmäktige och styrelse valt inriktning för vårt hållbarhetsarbete där fokus kommer att ligga på att skapa ett tryggare samhälle för barn och ungdomar. Vi har valt att samla allt vi gör under parollen ”En tryggare framtid”. Dit når vi genom satsningar på bland annat läxhjälp, ekonomisk utbildning i skolan, första-hjälpen-kurser för föräldrar och kurser om hur man motverkar kränkningar och mobbning inom idrotten.

Förslag till resultatdisposition

Moderbolaget

Föregående års disponibla vinstmedel i moderbolaget 1 862 987 706,29 kr, har i enlighet med bolagsstämans beslut avsatts till balanserat resultat.

Till bolagsstämans förfogande står:

- balanserade vinstmedel	1 862 987 706,29 kr
- årets resultat	291 667 368,93 kr

Styrelsen föreslår bolagsstämman att

- i ny räkning balansera	2 154 646 075,22 kr
--------------------------	---------------------

Kapitalavkastning och nettoplacering för koncernen 2016

	Ingående marknadsvärde		Nettoplacering		Värdeförändring		Utgående marknadsvärde		Direktavkastning		Totalavkastning	
	Mkr	%	Mkr		Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%
Räntebärande ¹	1 441,0	24,0	-92,2		31,3	2,2	1 380,1	21,4	6,8	0,5	38,1	2,6
Direktlån	7,6	0,1	0,0		1,0	13,2	8,6	0,1	0,6	7,9	1,6	21,1
Aktier*	3 465,0	57,6	-107,5		359,1	10,4	3 716,5	57,7	13,6	0,4	372,7	10,8
Fastigheter ²	1 100,4	18,3	0,0		232,7	21,1	1 333,1	20,7	0,0	0,0	228,9	20,8
Totalt	6 014,0	100,0	-199,7		624,1	10,4	6 438,3	100,0	21,0	0,3	641,3	10,7
* varav aktier i LFAB	1 220,0	19,4	0,0		147,9	12,1	1 367,9	19,8	0,0	0,0	147,9	12,1

¹ Exklusive direktlån och likvida medel
² Inklusive Länsförsäkringar Älvsborgs Förvaltning ABs aktieinnehav i Humlegården I.

Femårsöversikt

RESULTAT KONCERNEN, MKR	2016	2015	2014	2013	2012
Premieintäkter f.e.r	1 150,7	1 084,6	1 128,6	994,8	939,1
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	61,1	31,7	32,3	36,1	37,6
Försäkringsersättningar f.e.r	-770,1	-725,6	-810,8	-712,8	-651,3
Driftskostnader f.e.r	-222,7	-195,6	-198,7	-185,5	-175,9
Övriga tekniska kostnader	-8,9	-2,2	-6,2	0,0	0,0
Tekniskt resultat före återbäring	210,1	192,9	145,2	132,6	149,5
Återbäring och rabatter	-126,6	-157,2	-109,7	-73,9	-68,6
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	83,5	35,7	35,5	58,7	80,9
Finansrörelsens resultat	567,4	493,8	520,8	437,2	183,0
Övriga intäkter/kostnader	-41,7	-24,3	-18,8	-39,6	-35,7
Resultat före dispositioner och skatt	609,2	505,2	537,5	456,3	228,2
Årets resultat	521,6	436,8	440,5	364,5	243,2
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar, verkligt värde	6 438,3	6 060,9	5 426,5	4 279,9	3 791,1
Premieinkomst f.e.r	1 180,0	1 102,9	1 155,5	1 020,8	961,9
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r	2 252,1	2 375,7	2 255,7	1 577,4	1 490,9
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	4 108,9	3 584,2	3 134,8	2 698,3	2 333,9
Uppskjuten skatt	558,9	535,1	503,6	412,1	333,8
Summa konsolideringskapital	4 667,8	4 119,3	3 638,4	3 110,4	2 667,7
Nyckeltal försäkringsrörelsen¹					
Skadeprocent f.e.r %	66,9	66,9	71,8	71,7	69,4
Driftkostnadsprocent f.e.r %	19,3	18,0	17,6	18,6	18,7
Totalkostnadsprocent f.e.r %	86,2	84,9	89,4	90,3	88,1
Direkt affär²					
Skadeprocent brutto %	67,7	60,5	59,8	71,4	64,1
Driftkostnadsprocent brutto %	17,4	18,1	17,7	17,8	17,8
Totalkostnadsprocent brutto %	85,1	78,6	77,5	89,2	81,9
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning %	0,3	0,6	0,6	0,9	1,8
Totalavkastning %	10,7	9,7	13,0	11,9	6,1
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad % ³	395,6	373,5	314,9	304,7	277,3
Solvens I relaterade uppgifter⁴					
Kapitalbas	-	4 034,1	3 547,4	3 049,2	2 609,1
Erforderlig solvensmarginal	-	224,0	218,5	173,7	166,3
Solvens II relaterade uppgifter⁵					
Kapitalbas	4 555,9	-	-	-	-
varav primärkapital	4 555,9	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	538,5	-	-	-	-
Solvenskapitalkrav	2 154,1	-	-	-	-
Kapitalkvot	211%	-	-	-	-
Kalkylräntesats %					
Kalkylräntesats för olycksfallsaffär samt mottagen trafikaffär %	2,03	2,25	2,00	2,25	2,50
Kalkylräntesats för direkt trafikaffär %	1,75	2,25	2,00	2,25	2,50
Kalkylräntesats för övrig affär %	1,32	1,60	2,25	2,50	2,75

Koncernen Länsförsäkringar Älvsborg tillämpar sedan 2010 sk full IFRS i koncernen.
¹ Avser koncernnivå.
² Avser moderbolagsnivå.
³ Konsolideringskapital i procent av premieinkomsten för egen räkning.
⁴ Dessa nyckeltal är inte omräknade för åren 2012-2013 med avseende på ändrad presentation av Länsbonus.
Länsbonus avser lämnade Guld-, Silver- och Bronskundsrabatter. Utgår för räkenskapsår som påbörjas 2016-01-01 eller senare.
⁵ Tillkommer för räkenskapsår som påbörjas 2016-01-01 eller senare.

Resultaträkning koncernen

Belopp, tkr			
FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN	Not	2016	2015
Premieintäkter före avgiven återförsäkring		1 242 351	1 174 754
Premier för avgiven återförsäkring	3	-91 659	-90 089
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring		1 150 692	1 084 665
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	61 088	31 710
Försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring		-809 273	-765 641
Återförsäkrares andel av försäkringsersättningar		39 216	40 021
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-770 057	-725 620
Driftskostnader	6	-222 657	-195 646
Övriga tekniska kostnader		-8 926	-2 197
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		210 140	192 912
Återbäring och rabatter		-126 624	-157 167
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring och rabatter		83 516	35 745
Kapitalavkastning	7-10	626 440	525 511
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-61 088	-31 710
Resultat kapitalavkastning		565 352	493 801
Övriga intäkter	6	189 851	160 591
Övriga kostnader	6	-229 749	-184 905
Resultat före skatt		608 970	505 232
Skatt på årets resultat	11	-87 393	-68 421
Årets resultat		521 577	436 811
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN			
Årets resultat		521 577	436 811
Övrigt totalresultat		0	0
Summa övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		0	0
Årets totalresultat		521 577	436 811

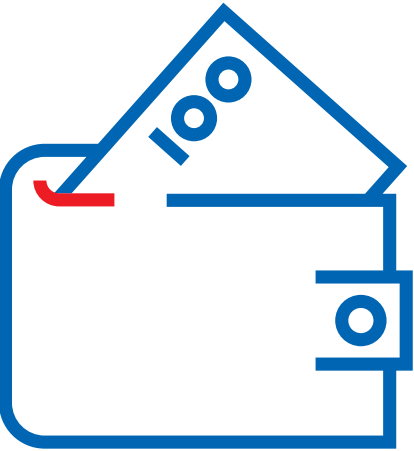

Resultaträkning moderbolaget

Belopp, tkr			
TEKNISK REDOVISNING	Not	2016	2015
Premieintäkter f.e.r			
Premieinkomst	3	1 271 665	1 192 963
Premier för avgiven återförsäkring		-91 659	-90 089
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-29 314	-18 209
Summa premieintäkter f.e.r		1 150 692	1 084 665
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	61 088	31 710
Försäkringsersättningar f.e.r			
Utbetalda försäkringsersättningar:			
- före avgiven återförsäkring	5	-766 491	-794 778
- återförsäkrares andel	5	17 595	87 935
Förändring i avsättning för oreglerade skador:			
- före avgiven återförsäkring		-42 782	29 137
- återförsäkrares andel		21 621	-47 914
Summa försäkringsersättningar f.e.r		-770 057	-725 621
Driftskostnader f.e.r	6	-208 123	-193 991
Övriga tekniska kostnader		-8 926	-2 197
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		224 674	194 567
Återbäring och rabatter		-126 624	-157 167
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		98 050	37 400
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		98 050	37 400
Kapitalavkastning	7		
Kapitalavkastning, intäkter	8	244 195	208 436
Kapitalavkastning, kostnader	9	-18 863	-14 958
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	128 960	138 471
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	0	-19 190
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-61 088	-31 710
Summa kapitalavkastning		293 204	281 049
Övriga intäkter	6	139 758	125 923
Övriga kostnader	6	-151 281	-151 143
Summa övriga intäkter och kostnader		-11 523	-25 220
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		379 731	293 229
Bokslutsdispositioner			
Lämnade koncernbidrag		-632	-670
Förändring av säkerhetsreserv		0	3 000
Resultat före skatt		379 099	295 559
Skatt på årets resultat	11	-87 432	-69 081
Årets resultat		291 667	226 478
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR MODERBOLAGET			
Årets resultat		291 667	226 478
Övrigt totalresultat		0	0
Årets totalresultat		291 667	226 478

Rapport över finansiell ställning för koncernen

TILLGÅNGAR, TKR	Not	2016-12-31	2015-12-31
Materiella tillgångar			
Rörelsefastigheter	12	233 471	44 350
Inventarier	21	16 997	14 962
Summa materiella tillgångar		250 468	59 312
Förvaltningsfastigheter	12	128	2 628
Aktier och andelar	15	5 044 097	4 563 629
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	1 380 063	1 441 016
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		634	488
Övriga finansiella placeringstillgångar		14 016	9 232
Återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar	17	340 221	318 600
Övriga fordringar		376 763	380 970
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		40 059	35 138
Likvida medel		210 973	238 408
Summa tillgångar		7 657 422	7 049 421
EGET KAPITAL OCH SKULDER, TKR		2016-12-31	2015-12-31
Reserver		831 381	831 381
Balanserade vinstmedel inkl. periodens resultat		3 277 562	2 752 773
Summa Eget Kapital		4 108 943	3 584 154
Försäkringstekniska avsättningar	24-26	2 692 344	2 694 276
Uppskjuten skatteskuld	28	558 890	535 088
Övriga avsättningar	29	2 017	9 258
Övriga skulder	29	115 791	68 506
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		179 437	158 139
Summa avsättningar och skulder		3 548 479	3 465 267
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 657 422	7 049 421

Balansräkning moderbolaget

TILLGÅNGAR, TKR	Not	2016-12-31	2015-12-31
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	12	48 678	48 628
Aktier och andelar i koncernföretag	13	441 726	441 726
Lån till koncernföretag		215 521	40 000
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>	14		
Aktier och andelar	15	3 716 580	3 464 994
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	1 380 063	1 441 016
Övriga lån		8 566	7 589
Övriga finansiella placeringstillgångar		5 450	1 643
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		634	488
Summa placeringstillgångar		5 817 218	5 446 084
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	17	340 221	318 600
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar		340 221	318 600
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	18	272 203	285 710
Fordringar avseende återförsäkring		12 360	10 314
Övriga fordringar	19	84 020	77 399
Summa fordringar		368 583	373 423
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	20, 21	16 929	14 962
Kassa och bank		99 827	128 205
Summa andra tillgångar		116 756	143 167
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	5 243	6 076
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		33 145	29 062
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		38 388	35 138
SUMMA TILLGÅNGAR		6 681 166	6 316 412

Balansräkning moderbolaget

EGET KAPITAL OCH SKULDER, TKR	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital			
Reserver		190 348	190 348
Balanserade vinstmedel inkl årets resultat		2 154 646	1 862 979
Summa Eget kapital		2 344 994	2 053 327
Säkerhetsreserv	23	1 033 764	1 033 764
Försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	24	542 903	513 588
Avsättning för oreglerade skador	25	2 049 441	2 006 659
Avsättning för återbäring och rabatter	26	100 000	174 029
Summa försäkringstekniska avsättningar		2 692 344	2 694 276
Andra avsättningar			
Pensioner	27	2 017	9 258
Uppskjuten skatt	28	331 462	307 660
Summa andra avsättningar		333 479	316 918
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		122 407	114 579
Övriga skulder	29	103 502	59 988
Summa skulder		225 909	174 567
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		50 676	43 560
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		50 676	43 560
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		6 681 166	6 316 412

Resultatanalys

Direktförsäkring av svenska risker									
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT, TKR	Not	Totalt 2016	Sjuk- och olycksfall	Hem, villa, fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt förs.sv.risker	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt f.e.r	A	1 150 692	39 377	279 009	268 704	309 241	181 050	1 077 381	73 311
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		61 088	3 464	2 824	3 948	2 548	33 916	46 700	14 388
Försäkringsersättningar f.e.r	B	-770 057	-31 144	-196 586	-151 529	-216 869	-155 978	-752 106	-17 951
Driftskostnad f.e.r		-208 123	-8 045	-55 339	-79 010	-36 818	-23 972	-203 184	-4 939
Övriga tekniska kostnader		-8 926	0	0	0	0	-8 926	-8 926	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		224 674	3 652	29 908	42 113	58 102	26 090	159 865	64 809
Återbäring och rabatter		-126 624	-8 000	-39 305	-26 195	-33 319	-19 805	-126 624	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		98 050	-4 348	-9 397	15 918	24 783	6 285	33 241	64 809
Avvecklingsresultat									
Avvecklingsresultat brutto		28 095	670	-23 019	6 582	4 505	-3 163	-14 425	42 520
Återförsäkrares andel		-270	1 649	10 667	6 074	753	-19 413	-270	0
Avvecklingsresultat f.e.r		27 825	2 319	-12 352	12 656	5 258	-22 576	-14 695	42 520
Försäkringstekniska avsättningar									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		542 903	21 024	142 495	131 410	148 432	96 664	540 025	2 878
Avsättning för oreglerade skador		2 049 441	151 383	98 598	167 516	48 076	939 305	1 404 878	644 563
Avsättning för återbäring		100 000	4 629	30 667	34 706	18 192	11 806	100 000	0
Summa försäkringstekniska avsättningar		2 692 344	177 036	271 760	333 632	214 700	1 047 775	2 044 903	647 441
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar									
Avsättningar för oreglerade skador		340 221	6 737	10 342	23 459	377	299 306	340 221	0
NOTER TILL RESULTATANALYS, TKR		Totalt 2016	Sjuk- och olycksfall	Hem, villa, fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt förs. sv. risker	Mottagen återförsäkring
Not A									
Premieintäkt f.e.r		1 150 692	39 377	279 009	268 704	309 241	181 050	1 077 381	73 311
Premieinkomst före avgiven återförsäkring		1 271 665	44 982	298 921	330 590	319 523	204 472	1 198 488	73 177
Premier för avgiven återförsäkring		-91 659	-3 966	-8 096	-56 220	-3 434	-19 943	-91 659	0
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-29 314	-1 639	-11 816	-5 666	-6 848	-3 479	-29 448	134
Not B									
Försäkringsersättningar f.e.r		-770 057	-31 144	-196 586	-151 529	-216 869	-155 978	-752 106	-17 951
Utbetalda försäkringsersättningar		-748 896	-29 796	-186 151	-178 406	-212 085	-101 852	-708 290	-40 606
Före avgiven återförsäkring		-766 491	-29 796	-188 001	-186 630	-212 735	-108 723	-725 885	-40 606
Återförsäkrares andel		17 595	0	1 850	8 224	650	6 871	17 595	0
Förändring i avsättning för oreglerade skador		-21 161	-1 348	-10 435	26 877	-4 784	-54 126	-43 816	22 655
Före avgiven återförsäkring		-42 782	-3 839	-19 252	10 808	-4 887	-48 267	-65 437	22 655
Återförsäkrares andel		21 621	2 491	8 817	16 069	103	-5 859	21 621	0

Rapport över förändring i eget kapital

Belopp, tkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		
MODERBOLAGET	Reservfond	Uppskrivningsfond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans 2015-01-01	9 200	181 148	1 372 834	251 124	1 814 306
Justerings för förändrad redovisningsprincip			12 543		12 543
Omföring föregående års resultat			251 124	-251 124	0
Totalresultat					
Årets resultat	0	0	0	226 478	226 478
Summa övrigt totalresultat	0	0	0	226 478	226 478
Utgående balans 2015-12-31	9 200	181 148	1 636 501	226 478	2 053 327
Ingående balans 2016-01-01	9 200	181 148	1 636 501	226 478	2 053 327
Omföring föregående års resultat	0	0	226 478	-226 478	0
Totalresultat					
Årets resultat	0	0	0	291 667	291 667
Summa övrigt totalresultat	0	0	0	291 667	291 667
Utgående balans 2016-12-31	9 200	181 148	1 862 979	291 667	2 344 994
KONCERNEN			Reserver	Balanserat resultat	Summa eget kapital
Ingående balans 2015-01-01			833 721	2 301 079	3 134 800
Justerings för förändrad redovisningsprincip				12 543	12 543
Justerat eget kapital 2015-01-01			833 721	2 313 622	3 147 343
Årets resultat			0	436 811	436 811
Övrigt totalresultat					
Förändring obeskattade reserver			-2 340	2 340	0
Summa övrigt totalresultat			-2 340	2 340	0
Summa totalresultat			-2 340	439 151	436 811
Utgående balans 2015-12-31			831 381	2 752 773	3 584 154
Ingående balans 2016-01-01			831 381	2 752 773	3 584 154
Årets resultat			0	521 577	521 577
Övrigt totalresultat					
Effekt av likvidation av dotterbolag			0	3 212	3 212
Summa övrigt totalresultat			0	3 212	3 212
Summa totalresultat			0	524 789	524 789
Utgående balans 2016-12-31			831 381	3 277 562	4 108 943

Kassaflödesanalys

Belopp, tkr	Koncernen		Moderbolaget	
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	2016	2015	2016	2015
Premieinbetalningar	1 219 181	1 145 323	1 219 181	1 145 323
Inbetalningar från kunder	49 912	34 675	0	0
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-91 659	-90 089	-91 659	-90 089
Skadeutbetalningar	-684 386	-710 689	-684 386	-710 689
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrares andel av utbetalda försäkringsersättningar	17 595	84 396	17 595	84 396
Inbetalningar avseende provisioner	142 176	143 508	142 176	143 508
Utbetalningar till leverantörer och anställda	-490 585	-458 961	-456 095	-421 396
Utlåning bankverksamhet	0	17 157	0	0
Erhållen ränta bankverksamhet	0	317	0	0
Utbetald ränta bankverksamhet	-100	-112	0	0
Skatteutbetalningar	-20 638	8 765	-20 848	8 765
Återbäring	-148 168	-10 473	-148 168	-10 473
Placeringsverksamheten				
Förvärv av				
aktier och andelar	0	-50 784	0	-50 834
obligationer och andra räntebärande värdepapper	-108 013	-76 040	-111 978	-76 040
Avyttring av				
aktier och andelar	107 522	0	107 522	0
Ränteinbetalningar	9 874	13 403	9 874	13 403
Erhållna utdelningar	13 647	16 574	13 647	16 574
Fastighetsöverskott/-underskott	-16 779	2 718	-16 779	2 718
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-421	69 688	-19 918	55 166
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-27 014	-5 122	-7 790	-5 122
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-27 014	-5 122	-7 790	-5 122
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Lämnade aktieägartillskott/koncernbidrag	0	0	-670	-4 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	-670	-4 000
Årets kassaflöde från verksamheten	-27 435	64 566	-28 378	46 044
Likvida medel vid årets början	238 408	173 842	128 205	82 161
Likvida medel vid årets slut, moderbolaget	99 827	128 205	99 827	128 205
Likvida medel vid årets slut, dotterbolagen	111 146	110 203	0	0
Summa likvida medel vid årets slut, koncernen	210 973	238 408	99 827	128 205

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

1. Allmän information

Denna års- och koncernredovisning avges per 31 december 2016 och avser Länsförsäkringar Älvsborg, ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Vänersborg. Adressen till huvudkontoret är Vallgatan 21, Vänersborg och organisationsnummer är 562500-4337. Styrelsen har den 24:e mars 2017 godkänt denna årsredovisning för offentliggörande. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen. I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper, med de avvikelser som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Grunder för upprättandet av redovisningen
Lagar och regler i koncernen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar sådana de antagits av EU. Vid upprättande har också den svenska Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÄRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 med ändringsförfattning FFFS 2016:13, samt Rådet för Finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med ovan kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av redovisningsprinciperna. De områden

som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för årsredovisningen anges nedan.

Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål

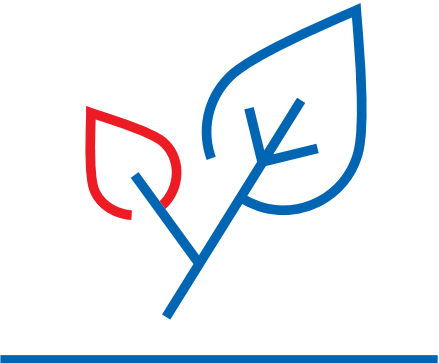
Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att bolaget gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Det är främst beräkningen av försäkringstekniska avsättningar och värderingen av placeringstillgångar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår vilket behandlas i huvuddrag nedan.

a) Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs. Särskilt för den del av avsättningarna som avser inträffade men ej rapporterade skador finns en osäkerhet i det verkliga utfallet, se vidare om risker i Not 2.

b) Verkligt värde på finansiella instrument

Försäkringsföretaget värderar merparten av sina finansiella tillgångar till verkligt värde. Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av värderingstekniker. Bolaget väljer ut ett flertal metoder och gör antaganden som huvudsakligen baseras på de marknadsvillkor som föreligger på respektive balansdag, se vidare i avsnittet Finansiella instrument.

c) Verkligt värde på byggnader och mark
Verkligt värde på byggnader och mark beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs, se vidare i avsnitt Övriga tillgångar.

Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Nya standarder, ändringar och tolkningar som tillämpas av koncernen

Utöver förändrade krav på upplysningar och tillkommande informationskrav avseende kapital i femårsöversikten förväntas inte de ändrade reglerna i FFFS 2015:12 innebära någon väsentlig förändring för koncernen.

Frivilligt byte av redovisningsprincip

Under 2016 har nedanstående ändring gjorts avseende koncernens och moderbolagets tillämpade redovisningsprinciper som inte är föranledd av tillämpningen av nya IFRS. Från och med den 1 januari 2016 diskonteras bolagets försäkringstekniska avsättningar med avseende på olycksfallsförsäkring, både i direkt och mottagen affär. Genom denna diskontering nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från olycksfallsreserven till balansdagen.

Ändringen har tillämpats retroaktivt i enlighet med IAS 8 och påverkat de finansiella rapporterna för aktuell period, föregående period och ackumulerat per ingången av jämförelseperioden. Den ackumulerade retroaktiva effekten för skadeåren till och med 2014 innebär att ingående balans för 2015 ändras med 16,1 Mkr enligt nedanstående sammanställning.

Tkr	2015-12-31	2015-01-01	Totalt
Ändring avsättning för oreglerade skador	-2 425	-16 080	-18 505
Ändring uppskjuten skatteskuld	533	3 538	4 071
Ändring balanserade vinstmedel	-1 892	-12 543	-14 435

Nya standarder och tolkningar som ännu inte har börjat tillämpas

Ett antal nya internationella redovisningsstandarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar med framtida tillämpning planeras inte att tillämpas i förtid.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar

avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1 januari 2018.

IFRS 9, Finansiella instrument, klassificering och värdering har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförligt till försäkringsavtal. Sambandet mellan redovisningsstandarderna har medfört att IASB gett ut en förändring av den nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen gavs ut i september 2016 och förväntas godkännas av EU under 2017.

IFRS 15 Intäkter från kontrakt med kunder. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Standarden ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 träder ikraft 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU har antagit standarden. IFRS 15 är inte tillämplig på avtal som exponerar företaget för väsentlig försäkringsrisk då IFRS 4 tillämpas för dessa avtal. Länsförsäkringar Älvsborg har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna avseende övriga avtal som är försäkringsavtal.

IFRS 16 "Leases": Ny standard avseende redovisning av leasing. För leasetagare försvinner klassificeringen enligt IAS 17 i operationell och finansiell leasing och ersätts med en modell där tillgångar och skulder för alla leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Undantag för redovisning i balansräkningen finns för leasingkontrakt av mindre värde samt kontrakt som har en löptid på högst 12 månader. I resultaträkningen ska avskrivningar redovisas separat från räntekostnader hänförliga till leasingskulden. Det bedöms inte bli några stora förändringar för lease-givare utan reglerna i IAS 17 behålls i princip med undantag för tillkommande upplysningskrav. IFRS 16 ska tillämpas på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2019 eller senare. Tidigare tillämpning är tillåten under förutsättning att även IFRS 15 tillämpas från samma tidpunkt. EU förväntas godkänna standarden under 2017. Koncernen har ännu inte utvärderat effekterna av IFRS 16 men kommer att göra detta så snart standarden godkänts.

IFRS 17 Ny standard för redovisning av försäkringsavtal har pågått under flera år under ledning av IASB. Standarden innebär en enhetlig internationell redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal och förväntas komma i maj 2017, med troligt ikraftträdandedatum 1 januari 2021. Tidigare tillämpning kommer att tillåtas förutsatt att IFRS 9 tillämpas samtidigt.

Införandet av denna standard bedöms få en stor påverkan på redovisningen i de flesta försäkringsföretag både med avseende på värdering och presentation i både balans- och resultaträkningen men även avseende intern uppföljning av verksamheten. Upplysningskraven blir också omfattande. Länsförsäkringar Älvsborg har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna, men kommer att följa utvecklingen i frågan i samarbete med övriga länsbolag.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt ikraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Valuta

Funktionell valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas över resultaträkningen.

Rapporterna presenteras i tusental svenska kronor (tkr), om inte annat anges. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar: Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat, som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar. Hur den överförda kapitalavkastningen har beräknats framgår enligt nedan under Redovisning av kapitalavkastning.

2. Konsolideringsprinciper
Dotterbolag

Dotterföretag är alla företag över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig

avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

3. Intäkter och kostnader

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal. Intäkter från finansrörelsen behandlas under Finansiella instrument.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, d.v.s. när tjänsten utförts.

Driftskostnader

Driftskostnader avseende fastighetsförvaltning och övrig kapitalförvaltning redovisas under Kapitalförvaltning, kostnader. Driftskostnader avseende skadereglering redovisas under Försäkringsersättningar och övriga administrativa kostnader under posten Driftskostnader.

De totala driftskostnaderna avser både direkta och indirekta kostnader och funktionsindelas i not 6.

4. Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper samt derivat.

Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuld- och egetkapitalinstrument, låneskulder samt derivat.

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar klassificeras i kategorierna Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller Lånefordringar och kundfordringar. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Klassificeringen av de finansiella tillgångarna har fastställts vid det första redovisningstillfället.

a) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella tillgångar som innehas för handel samt andra finansiella tillgångar som bolaget initialt valt att placera i denna kategori.

Tillgångar i denna kategori utgörs av aktier i andra företag än intresse- och koncernföretag, av obligationer och andra räntebärande värdepapper. Derivat anses per definition innehas för handel (i enlighet med IAS 39).

Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Kapitalförvaltningens verksamhet utvärderas löpande med fokus främst inriktat på nyckeltalet totalavkastning, i vilket inkluderas såväl realiserat samt realiserat resultat förutom i de fall som ett verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier i andra företag såsom t.ex. Länsförsäkringar AB, ingår i denna utvärdering.

b) Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa finansiella tillgångar utgörs av övriga fordringar samt övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

c) Redovisning och värderingsprinciper

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen – det datum då företaget förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och försäkringsföretaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och där efter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, resultatredovisas i den period då de uppstår och ingår i resultaträkningens poster Realiserade vinster respektive Realiserade förluster på placeringstillgångar. Utdelningsintäkter från värdepapper i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen i Kapitalavkastning, intäkter när försäkringsföretagets rätt att erhålla betalning har fastställts.

Ränta på låne- och kundfordringar redovisas i resultaträkningen som en del av Kapitalavkastning, intäkter.

Verkligt värde för noterade värdepapper baseras på aktuella köpkurser. Om marknaden för en finansiell tillgång inte är aktiv (och för onoterade värdepapper), fastställer företaget verkligt värde genom att tillämpa värderingstekniker. Dessa värderingstekniker kan avse:

- användning av information avseende nyligen gjorda transaktioner på armlängds avstånd
- hänvisning till verkligt värde för ett annat instrument som i allt väsentligt är likvärdigt
- analys av diskonterade kassaflöden och optionsvärderingsmodeller

Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom

aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas till de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta verkliga värde.

d) Nedskrivning av finansiella tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde

En bedömning görs per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar förlorat i värde. En finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har förlorat i värde, och nedskrivning görs, bara om det finns objektiva belägg att de förlorat i värde som resultat av en eller flera händelser som inträffat efter det att tillgången först redovisades och detta påverkar framtida förväntade kassaflöden från den finansiella tillgången eller från gruppen av finansiella tillgångar och denna påverkan kan uppskattas med rimlig säkerhet.

Finansiella skulder

Finansiella skulder klassificeras som kategorierna Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen och Övriga finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella skulden förvärvades. Klassificeringen av de finansiella skulderna har fastställts vid det första redovisningstillfället.

a) Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder som är värderade till verkligt värde via resultaträkningen är derivat som per definition innehas för handel. Förändring i verkligt värde redovisas i resultaträkningen ingår i Realiserade vinster respektive Realiserade förluster på placeringstillgångar. Värdering sker till verkligt värde med transaktionskostnaderna redovisade i resultaträkningen.

b) Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde och avser posterna övriga skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Övriga finansiella skulder redovisas initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Redovisning av kapitalavkastning

a) Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av den totala kapitalavkastningen förs till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på försäkringsrörelsens genomsnittliga försäkringstekniska avsättningar för egen räkning. Den överfödda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. och på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. Räntesatsen motsvarar till 65 procent av stadsobligation, som anses motsvara riskfri ränta, och till 35 procent av det långsiktiga avkastningsmål som föreligger i bolagets kapitalförvaltning. För försäkringsaffär exkl. trafik och olycksfall används en statsskuldväxel med löptiden tre månader och för direkt trafikaffär används en statsobligation med sjuårig löptid som riskfri ränta. För olycksfallsaffären samt mottagen trafikaffär används en statsobligation med tioårig löptid som riskfri ränta. För samtliga räntesatser används ett genomsnitt för året. Det innebär för räkenskapsåret att en räntesats på 1,32 procent har tillämpats för direkt och mottagen affär exkl. trafik och olycksfall, för direkt trafikaffär 1,75 procent samt för olycksfall och mottagen trafikaffär 2,03 procent vid beräkning av överförd ränta.

För skadelivräntor så redovisas ränte- och konsumentprisindexförändring som kalkylränta överförd till eller ifrån försäkringsrörelsen. Det innebär att en omvärdering av reserven som är föranledd av en ränte- och/eller konsumentprisindexförändring leder till en överföring av kalkylränta till eller ifrån försäkringsrörelsen vilken neutraliserar värdeförändringen i det tekniska resultatet.

b) Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader

Posterna kapitalavkastning intäkter respektive kostnader avser resultat från placeringstillgångar. Posterna omfattar hyresintäkter respektive driftskostnader för byggnader och mark (brutto), utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter respektive räntekostnader (brutto), valutakursresultat (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsresultat (netto).

c) Orealiserade vinster respektive förluster

Under Orealiserade vinster respektive

förluster redovisas förändringar i verkligt värde för placeringstillgångar, netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursresultat under Kapitalavkastning. Vid försäljning av placeringstillgångar utgör realiserat resultat skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde och tidigare års orealiserade värdeförändringar förs om som en justeringspost under orealiserade vinster respektive förluster. Upplupen/ förutbetalad ränta för räntebärande värdepapper ingår inte i det orealiserade resultatet.

d) Realiserade vinster respektive förluster

För placeringstillgångar som värderats till anskaffningsvärde utgör realiserat resultat skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderats till verkligt värde utgör realiserat resultat skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet upplupet anskaffningsvärde och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar redovisas som en justeringspost under posterna Orealiserade vinster respektive förluster.

5. Övriga tillgångar

Byggnader och mark

a) Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera avkastning och rörelsefastigheter för att brukas i den egna verksamheten. I moderbolaget definieras bolagets fastigheter som förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde, där värdeförändringen redovisas i resultaträkningen.

Verkligt värde baseras på årliga värderingar utförda av externa oberoende värderingsföretag. För att fastställa värdet har både kasseflödesmetoden och ortsprismetoden använts.

Då värdering sker till verkligt värde sker ingen avskrivning på fastigheterna.

b) Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter är fastigheter där bolaget bedriver egen verksamhet, i mer än obetydlig omfattning. Koncernen Länsförsäkringar Älvsborgs fastigheter där egen verksamhet bedrivs omklassificeras i koncernredovisningen till rörelsefastigheter enligt omvärderingsmetoden i enlighet med IAS 16.

Rörelsefastigheter skrivs av enligt reglerna för komponentavskrivning. Detta innebär att fastigheternas verkliga värde delas upp i ett antal komponenter som skrivs av under olika förväntade nyttjandeperioder. Rörelsefastigheter värderas till verkligt värde på balansdagen. Mellanskillnaden mellan redovisat värde efter avdrag för avskrivningar, och verkligt värde, redovisas mot omvärderingsreserven. Om det verkliga värdet på balansdagen leder till en värdeminskning, minskas i första hand tillgångens del av omvärderingsreserven. Eventuellt överskjutande behov av nedjustering av fastighetens värde redovisas som en nedskrivning i resultaträkningen.

Rörelsefastigheternas uppdelning i komponenter har huvudindelningen byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:	
Stomme	100 år
Yttertak, fasad, fönster	25-50 år
Stomkompletteringar, innerväggar	20-40 år
Installationer, värme, el, VVS, ventilation	20-40 år
Inre ytskikt, maskinell utrustning	20 år

Avskrivningsmetod och nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som en kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser byten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall en ny komponent tillskaffas läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna restvärden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter uttrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte. Reparationer kostnadsförs löpande.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella tillgångar avser främst kontorsinventarier. Inventarierna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för

ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna redovisas i resultaträkningen linjärt under den förväntade nyttjandeperioden under Driftskostnader. Förväntad nyttjandeperiod är 5 år.

6. Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Älvsborg tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Länsförsäkringar Älvsborgs försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premier och försäkringsersättningar

a) Premieinkomst

Som Premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden före avdrag för Länsbonus men efter sedvanliga kundrabatter. Annullationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra avgifter som belastar försäkringspremien.

b) Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen.

c) Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffade

skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden. Även resultatet av bolagets skadelivräntor inkluderas i försäkringsersättningar. Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador och motsvarande förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal samt avsättning för återbäring. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen. Dock ej rena beståndsöverlåtelse.

a) Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker (nivåillägg). Denna bedömning innefattar bl.a. uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåillägg.

b) Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder och då i huvudsak med Chain-ladder metoden. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning

av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2.

Avsättningen för oreglerade skador i trafik- samt olycksfallsförsäkringen har diskonterats. För olycksfallsförsäkringen är 2016 det första året som den är diskonterad. Då tyngdpunkten ligger i framtida betalningsflöden uppfylls kraven för diskontering i Finansinspektionens föreskrifter. För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 procent. För övrig

försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,60 (1,00) procent, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 1,00 (1,00) procent, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering förutom för avsättningen för trafikskador, olycksfallsskador samt för skadelivräntor. Om prövningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per varje balansdag. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt

att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader och andra anskaffningskostnader som direkt och indirekt har ett samband med tecknande av nya och förnyelse av existerande försäkringsavtal tas upp som en tillgång. Alla andra kostnader kostnadsförs när de uppstår. Aktivering sker endast i det fall det finns en vinstmarginal som minst täcker anskaffningskostnaderna. Förutbetalda anskaffningskostnader periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av ej intjänade premier och uppgår till 12 månader.

Återbäring och rabatter

Återbäring

Återbäring lämnas de år då resultatet medger detta. Bolagets styrelse beslutar vid varje enskilt tillfälle om förutsättningarna för återbäring. Utbetalning sker i regel perioden efter bokslutstillfället men kan även avsättas för senare utbetalning och redovisas i balansräkningen som skuld under rubriken försäkringstekniska avsättningar. I resultaträkningen och resultatanalysen redovisas återbäring på raden för återbäring och rabatter, se not 26. Från bolagets resultat för 2016 har 100 Mkr avsatts för att användas till återbäring.

Rabatter

Premieinkomst och Premieintäkt visas före lämnad Länsbonus. I resultaträkningen och resultatanalysen redovisas lämnad Länsbonus på raden för Återbäring och rabatter. Beräkning av nyckeltal för försäkringsrörelsen baseras på Premieintäkt före lämnad Länsbonus.

Fordringar och skulder avseende försäkringsavtal

Fordringar och skulder avseende försäkringsavtal värderas till upplupet anskaffningsvärde och redovisas i balansräkningen under Fordringar och Skulder avseende direktförsäkring och återförsäkring, återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar samt depåer från återförsäkrare, se även avsnitt Återförsäkring.

Nettoredovisning av bolagets engagemang i Trafikförsäkringsföreningen

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring

i Sverige. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten. TFF lämnar en preliminär avräkning (prognos) avseende nettounderskottet i verksamheten i slutet av varje räkenskapsår. Respektive försäkringsbolags andel av nettounderskottet enligt denna preliminära avräkning redovisas som "Övriga tekniska kostnader" i bolagets resultaträkning samt som "Övriga skulder" i bolagets balansräkning. Motpart för skuldposten är TFF. Bolagets slutliga andel av nettounderskottet fastställs i den avräkning som beslutas vid TFF:s årsstämma under våren efter utgången av aktuellt räkenskapsår. Denna slutliga andel av nettounderskottet, d.v.s. skillnad mot belopp enligt preliminär avräkning, redovisas i bolagets resultaträkning som "Övriga tekniska kostnader".

7. Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser

vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen. En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. Detta sker även när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande

skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital, eller övrigt totalresultat. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att

kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Pensioner och andra ersättningar till anställda

Bolagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Bolaget har två olika pensionsplaner, s.k. avdelningar, i enlighet med bestämmelserna i kollektivavtalet, FTP-planen. Avdelning 1 omfattar anställda som är födda 1972 och senare och är en premiebestämd pension. Den premiebestämda pensionen för dessa personer beräknas på utbetald bruttolön. De anställda som tillhör avdelning 2 har förmånsbestämd pension vilken baseras på den fasta månadslönen x 12,3. Pensionskostnaden avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar

efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas på samma sätt som avgiftsbestämda. Bolaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra redovisning i enlighet med IAS 19 och redovisar därför enligt UFR 10 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare.

Anställda i Länsförsäkringar Älvsborg födda 1955 eller tidigare har enligt kollektivavtal rätt att gå i pension vid 62–65 års ålder. De som väljer att utnyttja denna möjlighet får för tiden mellan vald och ordinär pensionsålder cirka 70 procent av slutlönen. Grunden för årets avsättning för dessa kostnader är faktisk offererad kostnad för de anställda som kommer att utnyttja denna möjlighet under 2017.

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningsarna som beräknas bli reglerade inom tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för vinstandels- och bonusbetalningar redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Leasing

Leasingavtal klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. När så ej är fallet är det fråga om operationell leasing. Koncernens samtliga leasingkontrakt klassificeras såsom operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden kostnadsförs linjärt över leasingperioden och redovisas under Driftskostnader. Koncernen leasar vissa materiella anläggningstillgångar samt innehar hyresavtal avseende lokaler, bilar, skrivarutrustning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt direkt metod. I kassaflödet avseende den löpande verksamheten redovisas dels kassaflöde från försäkringsrörelsen och dels kassaflöde från placeringsverksamheten. Som likvida medel redovisas Kassa och bank.

8. Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer (januari 2016). Även av Rådet för finansiell rapporterings utgivna uttalanden tillämpas. Försäkringsföretaget tillämpar s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Då koncernen följer full IFRS kommer redovisningsprinciperna i moderbolaget till vissa delar att skilja sig från de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernen.

Nedan anges de skillnader som är väsentliga för moderbolaget.

Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag

Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag redovisas i moderbolaget till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Erhållna utdelningar redovisas som intäkter i den utsträckning de härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Utdelningar som överstiger dessa vinstmedel betraktas som en återbetalning av investeringar och reducerar andelens redovisade värde. När det finns en indikation på att aktier och andelar minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas som Kapitalavkastning, kostnader.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Bokslutsdispositioner

Förändringar av obeskattade reserver samt erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Byggnader och mark

I moderbolaget redovisas byggnader och mark som används i den egna verksamheten som förvaltningsfastigheter.

Uppställningsformer finansiella rapporter

Då moderbolaget och koncernen följer olika regelverk så skiljer sig utformningen av de finansiella rapporterna för moderbolaget och koncernen åt.

2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning
Bolaget bedriver skadeförsäkringsverksamhet. Skadeförsäkringsverksamhet går ut på att överföra risker från försäkringstagarna till försäkringsgivaren. Rörelseresultatet beror dels på försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels på placeringsverksamheten och de finansiella riskerna. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Älvsborg.

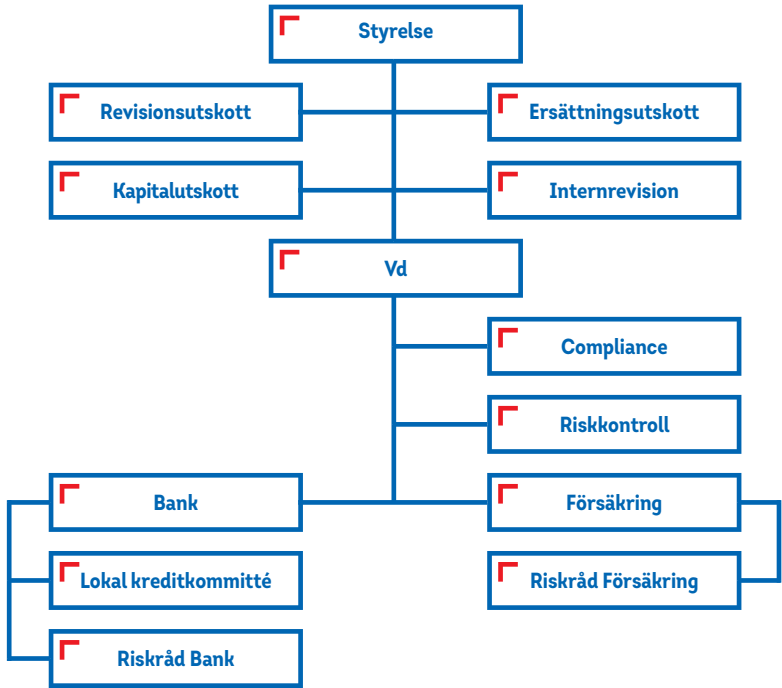
Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker. Ytterligare specifikation av riskhanteringsorganisationen ges i bolagsstyrningsrapporten i denna årsredovisning.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering
Syftet med bolagets riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt:
Ansvaret för bolagets riskarbete ligger hos styrelsen. Styrelsen beslutar årligen om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltning och skuldtäckning.

Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter. Arbetsordningen för styrelsen finns beskriven i ett särskilt styrdokument. Styrelsen granskar och kvalitetssäkrar bolagets interna styrning vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning.
I bolagets interna kontrollfunktion finns en riskkontrollansvarig som ansvarar för att identifiera och beskriva bolagets olika riskområden, vilket löpande rapporteras till styrelsen. Det finns även en complianceansvarig som ger stöd åt bolaget att arbeta enligt gällande regler och bistår organisationen vid utformning av interna styrdokument, bevakar

förändringar i de externa regelverken samt uppföljning av regelefterlevnaden i bolaget. Även denna funktion rapporterar löpande till styrelsen.
Bolaget har etablerade riskråd inom bolagets verksamhetsområden bank och försäkring. Riskrådets uppgift är att följa utvecklingen av respektive verksamhets risker. I riskråden ingår ansvariga för respektive verksamhet samt compliance och riskkontroll. Dessutom finns sedan tidigare en lokal kreditkommitté i bolaget inom bank.
Styrelsen har även tre utskott till sitt förfogande, ett revisionsutskott, ett kapitalutskott samt ett ersättningsutskott.

Revisionsutskott
Revisionsutskottet ansvarar för beredning av styrelsens arbete avseende frågor gällande den externa finansiella rapporteringen samt övervakar effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering.

Kapitalutskott
Genom Solvens II regelverket får frågor om riskhantering, riskbaserad verksamhetsstyrning och egen risk och solvensbedömning ökad betydelse inom bolaget och kräver därmed styrelsens ökade fokus. Styrelsen för bolaget har inom sig utsett ett kapitalutskott att ansvara för beredning av styrelsens arbete i enlighet med en särskild arbetsordning. Kapitalutskottet ska stödja styrelsen i kapitalfrågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring koncernens risktagande och kapitalbehov avseende marknadsrisker som beskrivs i bolagets riskpolicy.

Ersättningsutskott
Bolagets styrelse har ett utskott som bereder de ersättningsfrågor som styrelsen fattar beslut om, d.v.s. ersättning till den verkställande ledningen och ersättning till anställda som har det övergripande ansvaret för någon av bolagets kontrollfunktioner. Styrelsen ska vidare besluta om åtgärder för att följa upp tillämpningen av bolagets ersättningspolicy.

System för riskhantering och intern styrning och kontroll
Länsförsäkringar Älvsborgs verksamhet är förenad med risktagande vilket medför att bolaget måste ha ett ändamålsenligt system för riskhantering och regelefterlevnad. För att uppnå effektivitet måste systemet vara väl integrerat med företagsstyrningen och innehålla metoder för intern styrning och kontroll. Målet med riskhanterings-systemet är att verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande som aldrig äventyrar bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras.

Riskbaserad verksamhetsstyrning
Syftet med bolagets riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk. Riskbaserad styrning utförs i verksamheten genom:

Länsförsäkringar Älvsborgs risker delas in i följande riskkategorier:

Skadeförsäkringsrisk - Premierisk - Reservrisk - Katastrofrisk	Marknadsrisk - Ränterisk - Aktiekursrisk - Fastighetsrisk - Spreadrisk - Valutarisk - Koncentrationsrisk i placeringstillgångar	Motpartsrisk - Motpartsrisk utom placeringstillgångarna - Motpartrisk inom placeringstillgångarna - Annan motpartsrisk	Livförsäkringsrisk - Dödsfallsrisk - Livfallsrisk - Invaliditets- och sjukrisk - Driftkostnadsrisk - Annulationsrisk - Katastrofrisk - Omprövningsrisk
Operativ risk - Interna oegentligheter - Extern brottslighet - Anställningsförhållanden och arbetsmiljö - Affärsförhållanden - Skada på fysiska tillgångar - Avbrott och störning i verksamhet och system - Transaktionshantering och processtyrning		Affärsrisk - Strategisk risk - Intjäningsrisk - Ryktesrisk	Likviditetsrisk inkl. finansieringsrisk
		Övrig risk	

- affärsplanering och genom affärsrättiga beslut ta hänsyn till identifierade risker och framtida händelser med potentiell inverkan på bolagets möjlighet att uppfylla sina mål
- löpande styrning, hantering och rapportering av risker samt det kapitalkrav som riskerna innebär
- tillsynsrapport egen risk- och solvensbedömning (av bolaget benämnd ERSA) som en integrerad del i bolagets strategi- och affärsplanering

Bolagets riskfilosofi innebär att risktagande ska utgå från bolagets mål och medvetna beslut. Detta innebär inte nödvändigtvis att riskerna ska minimeras men ska vara befogade utifrån förväntad avkastning. Länsförsäkringar Älvsborg ska därför arbeta strukturerat och disciplinerat med riskhantering för att skapa möjlighet till beslut som understödjer de långsiktiga målen och därmed undvika förluster.
Bolagets risker delas, utöver ovanstående kategorier, sedan in efter huruvida de är eftertraktade i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Indelningen ger uttryck för bolagets attityd till dess risker och är samstämmig med Länsförsäkringar Älvsborgs övergripande strategi.
Beroende på bolagets attityd till de olika riskkategorierna fastställs sedan ett regelverk för hur bolaget ska ta alternativt begränsa risk. Limiterna för att begränsa riskerna motsvarar bolagets risktolerans per riskkategori. Förutom risktoleransen per riskkategori fastställer styrelsen även den övergripande risktoleransen och bolagets kapitalmål. Risktoleransen uttrycks som en lägsta nivå för kapitalkvoten enligt

standardformeln Solvens II och kapitalmålet som ett intervall för kapitalkvoten (se avsnitt rapportering av risk för redogörelse avseende kapitalkvoten).

Bolagets samtliga riskkategorier inklusive underkategorier hanteras utifrån följande steg:

- Intern miljö
- Målformulering
- Händelseidentifiering
- Riskbedömning
- Riskåtgärder
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

I bolagets styrande dokument samt ERSA-dokumentation beskrivs bolagets attityd och tolerans mot risker samt hur dessa ska hanteras. Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets riskhantering och vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens

föreskrifter. Det operativa ansvaret för löpande riskhantering fördelas i tre försvarslinjer enligt bild till höger.

Första försvarslinjen ansvarar för att risker omhändertas och åtgärdas. Respektive chef ansvarar för alla risker inom sin underliggande verksamhet. Riskkontrollfunktionen som är en del av andra försvarslinjen, är organisatoriskt direkt underställd vd. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från påverkan från andra funktioner inom bolaget. Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker, analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till vd och styrelse i riskhanteringsfrågor. Vidare utgör riskkontrollfunktionen ett övergripande stöd för första försvarslinjen i att identifiera, värdera, styra och rapportera risker så att dessa kan fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med god riskkontroll. Riskkontrollfunktionen rapporterar kvartalsvis till vd, revisionsutskott och styrelse och lämnar även en årlig sammanställning över utfört arbete under året.

Compliancefunktionen, liksom riskkontrollfunktionen, tillhör den andra försvarslinjen och är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevanden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till vd, revisionsutskott och styrelse, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer.

Den tredje försvarslinjen, internrevision, arbetar på uppdrag av styrelsen. Internrevisorerna ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att utvärdera den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionen följer också upp riskkontrollfunktionens och compliancefunktionens arbete.

Egen risk- och solvens analys (ERSA)

Det övergripande målet med ERSA:n är att säkerställa att bolagets kapital är, och förblir, tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets långsiktiga affärsplan. Under året har, utifrån bolagets lång- och kortsiktiga affärsplan, analyser

Länsförsäkringar Älvsborgs tre försvarslinjer

genomförts som inkluderat krävande men realistiska scenarier och stresstester. Resultatet av genomförda analyser har sammanställts i en ERSA-rapport som syftar till att ge styrelse och företagsledningen ökad förståelse för frågor kring kapitalbehov och beredskap för att vid behov reducera risker eller anskaffa nytt kapital. ERSA-rapporten godkändes av styrelsen och skickades sedan in till Finansinspektionen enligt de gällande kraven i riktlinjerna för Solvens II.

Rapportering av risk och kapitalstyrka

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas i enlighet med Solvens II till Finansinspektionen. Bolaget har tidigare rapporterat in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet, vilket nu är ersatt av Solvens II rapporteringar. Bolaget uppfyller med god marginal det kapitalkrav som ställts av myndigheterna.

Bolaget använder sig av en beräkningsmodell för att mäta totalrisk som baseras på Solvens II-regelverket. Beräkningsmodellen har successivt anpassats efter ny information avseende hur risken ska beräknas och har varit ett led i bolagets anpassningar till Solvens II regelverket som infördes 2016. Mätetalet är i form av ett kapitalkrav som förväntas svara mot det sämsta årsresultatet som skulle kunna uppstå under tvåhundra slumpmässiga verksamhetsår, givet dagens riskexponering och de i modellen antagna diversifieringseffekterna – mellan och inom de olika risklagen. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper; skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk.

Kapitalkvoten beräknas sedan genom att det totala riskbeloppet ställs i relation till bolagets kapitalbas. Bolagets styrelse och ledning får en riskrapport en gång per kvartal som beskriver bolagets aktuella risksituation. I rapporten framgår bland annat hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats samt kvalitativ information om bolagets övriga risker såsom exempelvis affärsrisker och operativa risker.

Av tabellen nedan framgår bolagets kapitalbas, totala kapitalkrav samt kapitalkvot enligt Solvens II samt bolagets konsolideringsgrad för de två senaste åren.

Mkr	2016-01-01	2016-12-31
Marknadsrisk	2 143	2 464
Försäkringsrisk	389	456
Totalt kapitalkrav	1 889	2 154
Kapitalbas	4 082	4 556
Kapitalkvot	216%	211%
Konsolideringsgrad	372%	396%

Bolagets målintervall för kapitalkvoten är beslutad till 150 procent (undre målnivån) och 380 procent (övre målnivån).

Länsförsäkringsgruppen använder sig av en gemensam riskapplikation för kapitalkravsberäkningar. Dessa beräkningar är baserade på senast tillgänglig information och tekniska specifikationer rörande kraven om kapitalkravsberäkningar enligt Solvens II. Allteftersom krav och/eller tolkningar kan komma att förändras kommer riskapplikationen uppdateras så att kapitalkravet beräknas enligt gällande Solvens II-regelverk.

Skadeförsäkringsrisk

Med skadeförsäkringsrisk avses risken för förluster till följd av att skadekostnaden blir större än förväntat. Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen – per riskslag – fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Den högsta kostnad som kan belasta bolaget vid enskild skada är 10 Mkr. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen

räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder

med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet är 8 miljarder per händelse. För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare cirka 4,3 miljarder kronor.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken "Operativa risker".

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer

även osäkerhet om den framtida kostnads-utvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efter-hand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

I mottagen affär bedömer vi att den största risken är vårt engagemang i Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse uppgår för bolagets del till 2,0 MEuro.

Premierisk

Premierisken hänför sig till prissättning av försäkringsavtal och den inneboende osäkerhet som är förenad med dessa avtal. Risken är att skade- och driftskostnaderna för ännu ej inträffade skador inte täcks av premieintäkten. Risken består dels av en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet gällande den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal. I tillägg finns en osäkerhet gällande om den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår. Osäkerheten om utfallet av årets försäljning kan uppkomma genom att den prissättningsprocess som bolaget utvecklat skulle kunna innehålla brister. Ett exempel är att bolagets tarifferings- och premiekalkylmodeller kan vara felspecificerade, eller att de bygger på felaktiga antaganden. Ett annat att bolagets konkurrensbevakning eller omvärldsanalys fallerar. Oavsett orsak kan sådana fel leda till moturval, och ett sämre försäkringstekniskt resultat än planerat.

För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad och väldokumenterad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta

görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Därutöver är huvudmetoden för styrning av premierisker den affärsplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen. Bolaget upprättar även detaljerade interna riktlinjer (risk-urvalsregler) för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras löpande av respektive avdelningschef. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sek-torer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för bolaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

Koncentrationen av försäkringsrisk före och efter återförsäkring för Läns-försäkringar Älvsborg, i relation till typen av risk är summerad nedan, knutna till summan av avsättningarna (brutto och netto efter återförsäkring).

Reservrisk

Reservrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, d.v.s. en uppföljning av hur väl föregående års skade-reserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafik- och

olycksfallsförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna som kommenteras under rubriken "Ränterisk".

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till det som förut var Älvsborgs län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållan-devis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendoms-försäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Genom det i tidigare avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också expo-nerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av concernens konsolideringskapital. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar samt skadelivräntor är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifie-ra, exempelvis en förändring i regleringen av trafikförsäkringen. Tabellen överst på nästa sida visar indikationer på hur faktorer kan påverka bolagets försäkringstekniska avsättningar, resultat före skatt samt eget kapital.

KÄNSLIGHET FÖR RISKER HÄNFÖRLIGA TILL FÖRSÄKRINGSAVTAL, TKR

	Försäkr tekniska avsättningar, brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
Antagande (TKr)			
2016			
Genomsnittlig skadekostnad +10 %	204 944	-71 240	-55 567
Ökad diskonteringsränta +1%	-103 203	103 203	80 498
Minskad diskonteringsränta -1%	92 985	-92 985	-72 528
2015			
Genomsnittlig skadekostnad +10 %	202 586	-69 457	-54 176
Ökad diskonteringsränta +1%	-89 137	89 137	69 527
Minskad diskonteringsränta -1%	104 602	-104 602	-81 590

SKADEKOSTNADSUTVECKLING – BRUTTO, TKR

Skadeår	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Uppskattad skadekostnad, slutet av skadeåret, brutto	584 416	550 621	635 348	656 357	650 153	701 847	3 778 742
Ett år senare	588 035	551 560	624 614	651 007	659 478		3 074 694
Två år senare	585 740	530 749	619 101	649 462			2 385 052
Tre år senare	568 197	520 740	617 759				1 706 696
Fyra år senare	557 381	510 917					1 068 298
Fem år senare	553 116						553 116
Uppskattad slutlig skadekostnad per 31/12 2016	553 116	510 917	617 759	649 462	659 478	701 847	3 692 579
Ack. Utbetalda skadeersättningar	501 870	461 012	552 757	569 289	526 148	378 373	2 989 450
Diskonteringeffekt	-3 016	-3 570	-3 780	-4 524	-5 898	-7 339	-28 129
Avsättning oreglerade skador	51 246	49 905	65 002	80 173	133 330	323 474	703 130
Avsättning avseende tidigare år							347 139
Avsättning skadelivräntor							332 856
Avsättning skaderegleringskostnader							49 882
Total avsättning i balansräkning, direkt försäkring							1 404 878

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar.

Tidigare års skattningar av skadekostnader för enskilda skadeår utgör ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen näst överst på denna sidan visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2011–2016 för direkt försäkring före återförsäkring.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För Länsförsäkringar Älvsborgs ut-görs dessa risker av bolagets skadelivräntor, vilket medför att relevanta underkategorier i sin tur är livsfallsrisk, kostnadsrisk och omprövningsrisk.

Livsfallsrisken är risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits och utgör därmed en risk i bolagets skadelivränterörelse där åtagandet utgörs av livsvarigt löfte om utbetalningar. Kostnadsrisk är risken för att administra-tionen av försäkringarna blir större än vad som antagits, vilket utgör en risk i bolagets skadelivränterörelse där utbetalningar

kommer att administreras under lång tid efter det att försäkringen sålts. Ompröv-ningsrisk är risken för att ny lagstiftning påverkar framtida utbetalningar, vilket utgör en risk i bolagets skadelivränterörelse vars framtida utbetalningar är värdesäkrade och där principerna för denna värdesäkring kan påverkas genom lagstiftning.

Riskerna hanteras bland annat genom uppföljning av dödlighet inom hela LF grup-pens skadelivräntebestand, återförsäkring, kostnadsuppföljning samt att som remiss-instans ge lagstiftaren en korrekt bild av konsekvenser vid ny lagstiftning.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken för förluster på grund av värdenedgångar i placerings-tillgångarna och på grund av att försäkrings-tekniska avsättningar ökar i värde om de räntor som används för diskontering sjunker. Marknadsrisker delas i Länsförsäkringar Älvsborg in i kategorierna Ränterisk, Aktierisk, Fastighetsrisk, Spreadrisk, Valuta-risk samt Koncentrationsrisk. Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar

marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

Bolaget har ett regelverk bestående av en Policy för kapitalförvaltning samt en riktlinje för Kapitalplacering som beskriver hur bolaget skall placera tillgångarna och till vilken risk detta får göras. Dessa revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Bolagets strategiska allokering samman-fattas i en normalportfölj. Dess samman-sättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapital-förvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas.

Riskerna i placeringsportföljen övervakas kontinuerligt och hanteras genom över-väganden om vilka placeringar som ger bäst avvägning mellan möjligheter till avkastning och risk. Vidare genomförs regelbundna stresstester och scenarioanalyser för att analysera effekterna på bland annat

kapitalet och nyckeltal såsom exempelvis skuldtäckningen. Styrelsen beslutar om normalportföljen, allokering samt avvikelseintervall. Förutom riskreducerande åtgärder per riskkategori har bolaget begränsningar avseende handel med derivat. Länsförsäkringar Älvsborg har i sin kapitalförvaltning möjlighet att använda derivatinstrument. När derivatinstrument används i förvaltningen ska syftet vara antingen att reducera risker i den ordinarie kapitalförvaltningen eller för att underlätta ett effektivt förvaltningsarbete. En gång i månaden erhåller kapitalutskottet samt styrelsen en finansrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placeringstillgångar är placerade.

Känslighetsanalys
Nedanstående sammanställning visar effekten på eget kapital i tkr efter skatt vid:

EFFEKT PÅ EGET KAPITAL, TKR	Belopp
Minskade marknadsvärden på aktier med 1%	-28 989
Minskade marknadsvärden på räntebärande tillgångar 1%	-10 831
Minskade fastighetsvärden 1%	-12 235
Negativa valutakursförändringar med 1%	-4 539

Aktierisk
Med aktierisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar.

Tabellen nedan visar hur förändringar av valutakursen påverkar resultatet.

VALUTAKURSENS PÅVERKAN PÅ RESULTATET, MKR	Valutaexponering (tillgångar)	Resultat före skatt	Eget kapital
Antagande			
2016			
Ökad valutakurs +10 %	1 313,0 *	131,3	102,4
Minskad valutakurs -	-1 313,0	-131,3	-102,4
2015			
Ökad valutakurs +10 %	1 032,3 **	103,2	80,5
Minskad valutakurs -	-1 032,3	-103,2	-80,5

* 2016: Tot 1 313,0 Mkr, varav USD 544,3 Mkr, EUR 17,5 Mkr
** 2015: Tot 1 032,3 Mkr, varav USD 454,2 Mkr, EUR 136,9 Mkr, GBP 92,1 Mkr

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har bolaget en aktieexponering på 3 717 (3 465) Mkr. För att begränsa och förebygga effekter av eventuella kraftiga fall på aktiemarknaden verkar bolaget för att förvalta en så väldiversifierad och riskmedveten placeringsstrategi för aktieportföljen som möjligt, som samtidigt möter bolagets policy för kapitalförvaltning. Det betyder bl.a. att bolaget med månatlig periodicitet redovisar portföljen utifrån ett antal riskområden i en förvaltningsrapport. Bolagets kapitalplaceringsriktlinjer säkerställer beslutad riskexponering med perspektiven valuta, geografi, ränte- och aktiemarknad m.m.

AKTIEPLACERINGAR, GEOGRAFISK INDELNING (posten Aktier och andelar i BR)	
Sverige	64,1%
Västeuropa	17,3%
Nordamerika	11,4%
Asien exkl. Japan	6,9%
Japan	0,3%

Värdet av Länsförsäkringar AB aktien utgör 36,8 (35,2) procent av posten aktier och andelar i moderbolagets balansräkning.

Valutarisk
Med valutarisk avses risken för förluster till följd av ändring i valutakurser. Bolaget har både tillgångar och skulder i utländsk valuta. För skuldsidan är risken mycket begränsad och är endast hänförlig till ett enskilt återförsäkringskontrakt. På tillgångssidan uppgår den totala valutaexponeringen till 1 313,0 (1 032,3) Mkr. Tabellen ovan visar hur förändringar av valutakursen påverkar resultatet.

Ränterisk
Med ränterisk avses risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 1 380,1 (1 441,0) Mkr. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. Bolagets ränteportfölj

består huvudsakligen av innehav i ränte- och obligationsfonder. Större delen av ränteförvaltningen är utlagd på ett så kallat diskretionärt förvaltningsuppdrag där ett avtal reglerar hur förvaltningen ska gå till och vilket benchmark som ska vara styrande för förvaltningen. Förvaltaren har även ett mandat att avvika från benchmark för att skapa en möjlighet till överavkastning. Durationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 2,5 (2,6) år. Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafik- och olycksfallsförsäkring. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto efter avgiven återförsäkring) i trafik- och olycksfallsaffären till 902,1 (922,6) Mkr exkl. skadelivräntereserverna. Den ackumulerade diskonteringseffekten, d.v.s. skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 72,9 (90,2) Mkr.

Fastighetsrisk
Med fastighetsrisk avses risken för förluster till följd av ändring i priset på fastigheter. Bolagets exponering i fastigheter uppgår till totalt 1 327,6 (1 098,8) Mkr. Beståndet består av innehav i Humlegården Fastigheter AB som äger fastigheter i centrala Stockholm samt en mindre fastighet i Vänersborg. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Exponeringen mot fastighetssektorn har ökat något under året och utgör 20,7 (18,6) procent av bolagets placeringstillgångar, vilket är inom den fastställda toleranslimiten.

Spreadrisk
Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändring i differensen mellan mark-

nadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. För att begränsa spreadrisken ska alltid minst 80 procent av de räntebärande tillgångarna bestå av investment grade.

Motpartsrisk
Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering (rating) en emittent ska ha. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande skuldtäckningsregler. Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare. Bolaget har på balansdagen 340,2 (318,6) Mkr i återförsäkrares andel av oreglerade skador. Av dessa avser endast en mindre del externa återförsäkrare.

I tabellen nedan visas kreditexponering- en fördelade på kreditbetyg: (Mkr)

I tabellen nedan visas kreditexponeringen fördelade på kreditbetyg: (Mkr)

	AAA		AA		A		BBB		BB		Lägre än BB/utan rating	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Exponering												
Obligationer och andra räntebärande värdepapper												
- Svenska stats- och kommunobligationer	128,5	172,1	34,6	42,4	0,0		0,0		0,0		0,0	
- Svenska bostadsinstitut	431,2	468,1	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
- Övriga emittenter	119,6	130,6	48,0	90,9	196,9	238,4	109,4	118,9	23,8	14,5	287,9	165,1
Övriga lån											8,6	7,6
Kassa och bank					211,0	238,4						

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Älvsborg är likviditet normalt inget problem eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som riktlinje att alltid ha en likviditet som uppgår till minst 50 Mkr. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Incidentrapportering är en viktig del av riskarbetet. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder.

Bolagets funktioner för riskkontroll, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker.

Compliancerisk och legal risk

Länsförsäkringar Älvsborg bedriver tillståndspliktig verksamhet och ska därmed uppfylla de lagar och förordningar som reglerar denna verksamhet. Med compliancerisk avses risken för att vi inte lever upp till dessa krav, och därmed ytterst kan få tillståndet återkallat eller kan erhålla ekonomiska sanktioner. Med legala risker avses risker för bristande efterlevnad av andra legala krav, tex i externa regelverk eller avtal, som bolaget har att följa. Legal risk återfinns i riskkartan under affärsrisk och operativ risk.

Risker i övrig verksamhet

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Älvsborg skall stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Vid en eventuell kreditförlust utgår därmed ingen ersättning för förmedlad affär förrän 80 procent av den uppkomna kreditförlusten är täckt.

3 PREMIEINKOMST, TKR

	2016	2015
Direkt försäkring, Sverige	1 198 488	1 126 143
Premier för mottagen återförsäkring	73 177	66 820
Delsumma premieinkomst	1 271 665	1 192 963
Premier för avgiven återförsäkring	-91 659	-90 089
Summa premieinkomst*	1 180 006	1 102 874

* Premieinkomst före avdragen länsbonus

4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN, TKR

	2016	2015
Överförd kapitalavkastning	61 088	31 710
Räntesats sak och kasko %	1,32	1,60
Räntesats trafik direkt affär %	1,75	2,25
Räntesats olycksfall och mottagen trafik affär %	2,03	2,25

I not 1 redogörs för hur "överförd kapitalavkastning" har beräknats.

5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR, TKR

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsersättningar f.e.r	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Utbetalda försäkringsersättningar	-684 386	-710 689	17 595	84 396	-666 791	-626 293
Driftskostnader för skadereglering	-82 105	-84 089	0	3 539	-82 105	-80 550
Utbetalda försäkringsersättningar	-766 491	-794 778	17 595	87 935	-748 896	-706 843

6 DRIFTSKOSTNADER, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Årets anskaffningskostnader	-154 188	-149 248	-154 188	-147 593
Administrationskostnader	-67 069	-63 368	-52 535	-63 368
Provisioner i avgiven återförsäkring	-567	14 157	-567	14 157
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-833	2 813	-833	2 813
Summa driftskostnader i försäkringsrörelsen	-222 657	-195 646	-208 123	-193 991
Skaderegleringskostnader (se not 5)	-82 105	-80 550	-82 105	-80 550
Driftskostnader i kapitalförvaltningen (se not 9)	-18 863	-14 958	-18 863	-14 958
Intäkter i dotterbolag, övrig intäkt RR	50 093	34 668	0	0
Driftskostnader i dotterbolag, övrig kostnad RR	-78 468	-33 762	0	0
Ersättning förmedlad livförsäkringsaffär, övrig intäkt RR	15 063	16 155	15 063	16 155
Kostnad avseende förmedlad livförsäkringsaffär, övrig kostnad RR	-23 764	-28 312	-23 764	-28 312
Ersättning förmedlad bankverksamhet, övrig intäkt RR	124 695	109 768	124 695	109 768
Kostnad avseende förmedlad bankverksamhet, övrig kostnad RR	-127 517	-122 831	-127 517	-122 831
Summa totala driftskostnader	-363 523	-315 468	-320 614	-314 719
Personalkostnader	-234 694	-225 796	-223 748	-214 168
Lokal- och administrativa kostnader	-214 315	-223 793	-211 526	-223 793
Avskrivningar	-9 388	-4 618	-5 823	-4 618
Övriga kostnader	-106 167	-31 026	-30 465	-7 237
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	140 223	126 254	140 223	126 254
Ersättning för databearbetning	10 725	8 843	10 725	8 843
Övriga intäkter, övrig intäkt	50 093	34 668	0	0
Summa totala driftskostnader	-363 523	-315 468	-320 614	-314 719
PricewaterhouseCoopers AB				
- Revisionsuppdrag	462	1 092	404	925
- Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	107	0	107	0
KPMG AB				
- Revisionsuppdrag	548	-	500	-
Summa	1 117	1 092	1 011	925

7 ÅRETS NETTORESULTAT PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT, TKR

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
KONCERNEN 2016				
Aktier och andelar	601 628			601 628
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 674			39 674
Lån			182	182
Byggnader och mark	3 819			3 819
Summa	645 121	0	182	645 303

KONCERNEN 2015				
Aktier och andelar	525 489			525 489
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 139			7 139
Lån			1 208	1 208
Byggnader och mark	6 633			6 633
Summa	539 261	0	1 208	540 469

MODERBOLAGET 2016				
Aktier och andelar	344 046			344 046
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 674			39 674
Lån			2 357	2 357
Byggnader och mark	-12 922			-12 922
Summa	370 798	0	2 357	373 155

MODERBOLAGET 2015				
Aktier och andelar	312 609			312 609
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 139			7 139
Lån			1 001	1 001
Byggnader och mark	6 968			6 968
Summa	326 716	0	1 001	327 717

8 KAPITALAVKASTNING INTÄKTER, TKR

	2016	2015
KONCERNEN		
Summa kapitalavkastning enligt nedan	244 195	208 436
Räntointäkter, dotterbolag	-76	307
Avskrivning rörelsefastigheter	0	-335
Koncernjustering rörelsefastigheter	16 791	0
Avgår ränta dotterbolag	-2 099	-100
Summa kapitalavkastning, intäkter	258 811	208 308

MODERBOLAGET		
Driftsöverskott byggnader och mark	-16 779	2 718
Utdelning på aktier och andelar		
svenska aktier och andelar	10 023	11 789
utländska aktier och andelar	3 624	4 785
svenska räntefonder	6 730	7 239
Valutavinstер, netto	43 070	2 178
Räntointäkter		
obligationer och andra räntebärande värdepapper	644	6 149
övriga lån	2 357	15
Realisationsvinster, netto		
svenska aktier och andelar	83 976	157 102
utländska aktier och andelar	101 533	2 529
obligationer och andra räntebärande värdepapper	9 017	13 932
Summa kapitalavkastning, intäkter	244 195	208 436

9 KAPITALAVKASTNING KOSTNADER, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Kapitalförvaltningskostnader	-18 863	-14 958	-18 863	-14 958
Summa kapitalavkastning, kostnader	-18 863	-14 958	-18 863	-14 958

10 OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR, TKR

KONCERNEN	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2016	2015	2016	2015
Orealiserat resultat				
aktier och andelar	360 900	347 101	0	0
räntebärande värdepapper	21 785	0	0	-19 190
fastigheter	3 807	4 250	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	386 492	351 351	0	-19 190
MODERBOLAGET				
Orealiserat resultat				
aktier och andelar	103 318	134 221	0	0
räntebärande värdepapper	21 785	0	0	-19 190
fastigheter	3 857	4 250	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	128 960	138 471	0	-19 190

11 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Aktuell skattekostnad (-) / intäkt (+)				
Periodens skattekostnad/intäkt	-59 326	-40 086	-59 365	-40 086
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-194	-389	-194	-389
Summa	-59 520	-40 475	-59 559	-40 475
Uppskjuten skattekostnad (-) / intäkt (+)				
Uppskjuten skatt frivilligt byte av redovisningsprincip avseende oreglerade skador	0	-534	0	-534
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-27 873	-28 072	-27 873	-28 072
Uppskjuten skatt avseende årets avsättningar till obeskattade reserver	0	660	0	0
Redovisad skatt	-87 393	-68 421	-87 432	-69 081
Avstämning av effektiv skatt				
Redovisat resultat före skatt	608 970	505 232	379 099	295 559
Skatt enligt skattesats	-133 973	-111 151	-83 402	-65 023
Justering av skatt tidigare år	-194	-389	-194	-389
Skatt koncernmässig uppskrivning dotterbolagsaktier	50 354	46 834	0	0
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter, netto	-3 580	-3 715	-3 836	-3 669
Redovisad skatt	-87 393	-68 421	-87 432	-69 081

12 BYGGNADER OCH MARK, TKR

KONCERNEN	Rörelsefastigheter		Förvaltningsfastigheter	
	2016	2015	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	46 000	42 000	2 628	2 378
Anskaffning ny fastighet samt omklassificering*	201 134	0	-2 500	0
Årets värdeförändring	-10 997	4 000	0	250
Redovisat värde	236 137	46 000	128	2 628
Ingående avskrivning	-1 650	-1 315	0	0
Årets avskrivning	-1 016	-335	0	0
Utgående avskrivning	-2 666	-1 650	0	0
Redovisat värde vid årets utgång	233 471	44 350	128	2 628

Värderingsmetoder

* Rörelsefastigheterna är belägna i centrala Vänersborg, vilken används som huvudkontor, en personalstuga i Sälen (Transtads församling, Malung kommun), samt den kontorsfastighet som köptes den 1:e februari 2016 i Borås. Den fastigheten hyrs till del ut till extern hyresgäst men används även i bolagets egna verksamhet. Förvaltningsfastigheten består av en mindre fastighet i Väne-Ryr, Vänersborg. Personalstugan i Sälen har under året omklassificerats från att betraktats som en förvaltningsfastighet till att betraktas som en rörelsefastighet.

Värdering har gjorts 2016 enligt kassaflödes- och ortprismetoden av externa värderingsmän. Avkastningskravet är satt till 6,25 % på kontorsfastigheten i Vänersborg och till 7,5 % på fastigheten i Borås. Se vidare i Not 1, Byggnader och mark.

I moderbolaget redovisas samtliga fastigheter som förvaltningsfastigheter, således görs inga avskrivningar.

13 AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG, TKR

	2016				2015			
	Antal aktier	Ägarandel	Bokfört värde	Verkligt värde	Antal aktier	Ägarandel	Bokfört värde	Verkligt värde
Länsförsäkringar Älvsborg Förvaltnings AB – org nr 556664-7136								
Anskaffningsvärde			100	100			100	100
Aktieägartillskott			187 773	187 773			187 773	187 773
Uppskrivning			181 148	181 148			181 148	181 148
Summa	1 000	100%	369 021	369 021	1 000	100%	369 021	369 021
L Finans AB org nr 556647-7716	100 000	100%	50 078	50 078	100 000	100%	50 078	50 078
Älvsborgs Larmcentral AB – org nr 556754-0876								
Anskaffningsvärde			10 653	10 653			10 653	10 653
Aktieägartillskott			36 100	36 100			36 100	36 100
Nedskrivning			-24 176	-24 176			-24 176	-24 176
Summa	1 000	100%	22 577	22 577	1 000	100%	22 577	22 577
LF Fritid Holding AB – org nr 556805-6286								
Anskaffningsvärde			206	206			206	206
Nedskrivning			-206	-206			-206	-206
Summa	450	100%	0	0	450	100%	0	0
L Finans Fastighets AB (tidigare Goldcup 12261) – org nr 559042-7349								
Anskaffningsvärde			50	50			50	50
Aktieägartillskott			28 700	28 700				
Nedskrivning			-28 700	-28 700				
Summa	50 000	100%	50	50	50 000	100%	50	50
Fastighets AB Brodal – org nr 556777-5712 Till fullo ägt av L Finans Fastighets AB	1 000	100%				100%		
Summa aktier och andelar			441 726	441 726			441 726	441 726
Lån till L Finans AB			40 000	40 000			40 000	40 000
Lån till L Finans Fastighets AB			4 021	4 021			0	0
Lån till Fastighets AB Brodal			171 500	171 500			0	0
Summa koncerninterna lån			215 521	215 521			40 000	40 000

14 FINANSIELLA INSTRUMENT PER KATEGORI, MKR

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen				Låne- och övriga fordringar		Summa verkligt värde*)		Summa anskaffningsvärde	
	Via identifikation		Via handel							
Finansiella tillgångar koncernen	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Aktier och andelar	5 044 097	4 563 629					5 044 097	4 563 629	2 934 778	2 394 208
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 380 063	1 441 016					1 380 063	1 441 016	1 353 041	1 434 029
Övriga lån					8 566	7 589	8 566	7 589	8 456	8 456
Övriga finansiella placeringstillgångar	5 450	1 643					5 450	1 643	1 643	1 643
Depåer från företag som avgivit återförsäkring					634	488	634	488	634	488
Summa	6 429 610	6 006 288	0	0	9 200	8 077	6 438 810	6 014 365	4 298 552	3 838 824

*) I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verklig värde i balansräkningen per 31 december 2016. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer:
Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska tillgångar eller skulder.
Nivå 2: utifrån direkt (som prisnoteringar) eller indirekt (d.v.s. härledda från prisnotering) observerbar marknadsdata för tillgången eller skulden som inte inkluderas i nivå 1.
Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

	Nivå 1 Noterade priser på aktiv marknad		Nivå 2 Annan värdering än noterade priser		Nivå 3 Ej observerbara marknadsdata		Summa	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Finansiella tillgångar koncernen								
Aktier och andelar	2 280 875	2 210 176	1 327 517	1 098 635	1 435 705	1 254 818	5 044 097	4 563 629
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 380 063	1 441 016					1 380 063	1 441 016
Övriga lån					8 566	7 589	8 566	7 589
Övriga finansiella placeringstillgångar			5 450	1 643			5 450	1 643
Depåer från företag som avgivit återförsäkring					634	488	634	488
Summa	3 660 938	3 651 192	1 332 967	1 100 278	1 444 905	1 262 895	6 438 810	6 014 365

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser på balansdagen. En marknad betraktas som aktiv om noterade priser från en börs, mäklare, industrigrupp, prissättningstjänst eller övervakningsmyndighet finns lätt och regelbundet tillgängliga och dessa priser representerar verkliga och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på armlängds avstånd. Det noterade marknadspris som används för att fastställa verkligt värde avseende instrument som återfinns i nivå 1 är den aktuella köpkursen.

Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av värderingstekniker. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation då denna finns tillgänglig medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Om samtliga väsentliga indata som krävs för värdering av verkligt värde finns för ett instrument och är observerbara, återfinns instrumentet i nivå 2.

I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrument i nivå 3.

Ej observerbara marknadsdata, nivå 3, består av aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB, 1 367 871 (1 219 975) Tkr samt övriga onoterade innehav 67 834 (34 843) Tkr.

Specifika värderingstekniker som används för att värdera finansiella instrument inkluderar
• Andra tekniker, såsom beräkning av diskonterade kassaflöden, används för att fastställa verkligt värde för resterande finansiella instrument.

LFAB-aktien värderas till substansvärde. Substansvärdet för LFAB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen. Tillgångarna i LFAB består huvudsakligen av värdet på aktierna i dotterbolagen och det är i dotterbolagen som koncernens resultat huvudsakligen uppstår.

Specifikation till nivå 3	2016	2015
Ingående balans	1 262 895	2 025 247
Redovisade vinster och förluster i årets resultat	182 600	298 954
Anskaffningsvärde förvärv	10	39 994
Försäljningslikvid vid försäljning	-600	-1 700
Förflyttning in och ur nivå 3	0	-1 099 600
Utgående balans	1 444 905	1 262 895

15 AKTIER OCH ANDELAR, TKR

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2016	2015	2016	2015
MODERBOLAGET				
Svenska aktier	565 606	573 853	1 435 705	1 255 871
Fonder	1 675 864	1 549 538	2 280 875	2 209 123
Summa aktier	2 241 470	2 123 391	3 716 580	3 464 994
KONCERNEN				
Aktier enligt ovan	2 241 470	2 123 391	3 716 580	3 464 994
Svenska aktier som tillkommer i koncern	270 809	270 809	1 327 517	1 098 635
Summa aktier	2 512 279	2 394 200	5 044 097	4 563 629

16 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER, TKR

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2016	2015	2016	2015
Svenska staten	0	0	0	0
Övriga svenska emittenter	1 360 021	1 427 546	1 380 063	1 432 288
Utländska emittenter	0	6 483	0	8 728
Summa svenska värdepapper	1 360 021	1 434 029	1 380 063	1 441 016

17 ÅTERFÖRSÄKRARES ANDEL AV FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR, TKR

	2016	2015
Återförsäkrares andel i ingående avsättning för oreglerade skador	318 600	366 514
Återförsäkrares andel av förändring i avsättning för oreglerade skador	21 621	-47 914
Återförsäkrares andel i avsättning för oreglerade skador	340 221	318 600

18 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING, TKR

	2016	2015
Fordringar hos försäkringsföretag	26 527	32 153
Fordringar hos försäkringstagare	245 676	253 557
Summa fordringar avseende direkt försäkring	272 203	285 710

inga fordringar bedöms vara osäkra, varför inga reserveringar har gjorts. Nedskrivningsbehov provas individuellt. Det verkliga värdet på fordringarna överensstämmer med det redovisade värdet. Ingen diskontering har gjorts då samtliga fordringar är <ett år.

19 ÖVRIGA FORDRINGAR, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Övriga fordringar	92 200	84 946	84 020	77 399
Summa övriga fordringar	92 200	84 946	84 020	77 399

20 OPERATIONELL LEASING, TKR

	2016	2015	2016	2015
Inom ett år	14 340	11 260	11 076	10 156
Mellan ett år och fem år	15 867	17 620	14 786	16 333
Längre än fem år	175	875	175	875
Summa	30 382	29 755	26 037	27 364

Hyresbeloppen för respektive år redovisas utan indexuppräkning. Under året har tecknats ett nytt hyresavtal med koncernbolaget Fastighets AB Brodal om hyra av verksamhetslokal i Borås. Nuvarande lokaler i Borås Centrum samt Borås Knalleland har sagts upp. Inga nya leasingavtal av väsentlig betydelse har tecknats under 2016. Tillgångar som leasas/hyrs är kontorslokaler och kontorsutrustning.

21 MATERIELLA TILLGÅNGAR, TKR

Inventarier	2016	2015
KONCERNEN		
Utgående värde i moderbolaget enligt nedan	16 929	14 962
Anläggningsstillgångar i dotterbolag	68	0
Summa materiella tillgångar i koncernen	16 997	14 962
MODERBOLAGET		
Ingående anskaffningsvärde	49 926	45 735
Inköp	7 790	5 122
Försäljning/utrangering	-8 686	-931
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	49 030	49 926
Ingående avskrivningar	-34 964	-31 276
Försäljning /utrangering	8 686	1 368
Årets avskrivningar	-5 823	-5 056
Utgående ackumulerade avskrivningar	-32 101	-34 964
Utgående planenligt restvärde	16 929	14 962
Summa materiella tillgångar	16 929	14 962

Inventarierna skrivs planmässigt av på 5 år.

22 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER, TKR

	2016	2015
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	6 076	3 263
Årets avsättning	5 243	6 076
Årets avskrivning	-6 076	-3 263
Kvarvarande värde	5 243	6 076
Anskaffningskostnader med avskrivningstid		
inom 1 år	5 243	6 076
överstigande 1 år	0	0

23 OBESKATTADE RESERVER, TKR

	2016	2015
Avsättnig till säkerhetsreserv		
Ingående redovisat värde	1 033 764	1 036 764
Årets avsättning	0	-3 000
Utgående redovisat värde	1 033 764	1 033 764

24 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER, TKR

	Avsättning för ej intjänade premier						Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2016			2015			2016	2015	2016	2015
	Brutto	Avgiven affär	Netto	Brutto	Avgiven affär	Netto				
Ingående balans	513 588	0	513 588	495 379	0	495 379	0	0	513 588	495 379
Under räkenskapsåret intjänade premier från tidigare räkenskapsår	-513 588	0	-513 588	-495 379	0	-495 379	0	0	-513 588	-495 379
Årets avsättning	542 903	0	542 903	513 588	0	513 588	0	0	542 903	513 588
Utgående balans	542 903	0	542 903	513 588	0	513 588	0	0	542 903	513 588

25 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR, TKR

	2016			2015		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
IB Rapporterade skador	1 018 016	-103 072	914 944	1 107 257	-165 051	942 206
IB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	988 643	-215 528	773 115	928 539	-201 463	727 076
Ingående balans	2 006 659	-318 600	1 688 059	2 035 796	-366 514	1 669 282
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	755 263	-39 486	715 777	694 436	-40 252	654 184
Utbetalt till försäkringstagare	-684 386	17 595	-666 791	-710 689	84 396	-626 293
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	-28 095	270	-27 825	-12 884	3 770	-9 114
Utgående balans	2 049 441	-340 221	1 709 220	2 006 659	-318 600	1 688 059
UB Rapporterade skador	1 055 321	-132 596	922 725	1 018 016	-103 072	914 944
UB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	994 120	-207 625	786 495	988 643	-215 528	773 115

För direkt trafikaffär tillämpas diskontering med en ränta på 0,60 (1,00) procent. För mottagen övertagen trafik i avveckling tillämpas 1,00 (1,00) procent. För olycksfallsaffären tillämpas 1,00 (diskonterades ej 2015) procent. Avsättningen för diskonterade reserver för oreglerade skador uppgår till 974 994 (846 340) tkr f.e.r. Motsvarande belopp efter diskontering är 902 104 (774 604) tkr. Den förändring av diskonteringsräntan som är gjord har inneburit en kostnadsökning med 12 987 tkr f.e.r.

I förändringen av kostnaden för tidigare års skador brutto ingår en kostnadsökning på 21 816 tkr p.g.a. ändrad diskonteringsränta i trafikaffärerna, en kostnadsökning på 16 271 tkr p.g.a. metodbyte för beräkning av skadelivräntereserverna, en kostnadsminskning på 3 867 tkr p.g.a. diskontering av olycksfallreserverna samt en kostnadsminskning på 50 529 tkr p.g.a. sänkta reservstyrkor i de mottagna trafik- och olycksfallsreserverna.

26 AVSÄTTNING FÖR ÅTERBÄRING, TKR

	2016	2015
Återbäring från tidigare år	174 029	74 975
Under året utbetald återbäring	-150 376	-10 091
Årets avsättning för återbäring	100 000	110 000
Återfört av tidigare avsättning	-23 653	76 347
Avsättning för återbäring	100 000	174 029

27 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER, TKR

	2016	2015
Ingående redovisat värde, pensionsavsättningar	9 258	11 505
Årets upplösning/avsättning	-1 183	-717
Årets utbetalningar	-6 058	-1 530
Avsättning för pensioner	2 017	9 258

Anställda i Länsförsäkringar Älvsborg födda 1955 eller tidigare har enligt kollektivavtal rätt att gå i pension vid 62-65 års ålder. De som väljer att utnyttja denna möjlighet får för tiden mellan vald och ordinär pensionsålder cirka 70 procent av slutlönen. Grunden för årets avsättning för dessa kostnader är faktisk offererad kostnad för de anställda som kommer att utnyttja denna möjlighet under 2017.

28 SKATTER, TKR

2016-12-31	Koncernen			Moderbolaget		
	Skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto	Skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Årets skatteskuld	0	39 428	39 428	0	39 428	39 428
Skatteskuld avseende tidigare år	0	14 089	14 089	0	14 089	14 089
Utgående skatteskuld	0	53 517	53 517	0	53 517	53 517
Ackumulerade avskrivningar på fastigheter	0	1 543	1 543	0	1 543	1 543
Orealiserade vinster	0	329 919	329 919	0	329 919	329 919
Uppskjuten skatt, säkerhetsreserv	0	227 428	227 428	0	0	0
Summa uppskjuten skatt	0	558 890	558 890	0	331 462	331 462
Summa skatter	0	612 407	612 407	0	384 979	384 979

2015-12-31						
Årets skatteskuld	0	16 066	16 066	0	16 078	16 078
Utgående skatteskuld	0	16 066	16 066	0	16 078	16 078
Ackumulerade avskrivningar på fastigheter	0	1 470	1 470	0	1 470	1 470
Orealiserade vinster	0	302 823	302 823	0	302 823	302 823
Temporära skillnader pga pensionsavsättningar	0	-704	-704	0	-704	-704
Temporära skillnad vid frivilligt byte av redovisningsprincip avseende oreglerade skador.		4 071	4 071		4 071	4 071
Uppskjuten skatt, säkerhetsreserv	0	227 428	227 428	0	0	0
Summa uppskjuten skatt	0	535 088	535 088	0	307 660	307 660
Summa skatter	0	551 154	551 154	0	323 738	323 738

29 SKULDER I BALANSRÄKNINGEN, TKR

Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Övriga skulder	19 392	10 828	7 103	2 298
Trafikpremieskatt	42 882	41 612	42 882	41 612
Skatteskuld (se not 28)	53 517	16 066	53 517	16 078
Summa övriga skulder	115 791	68 506	103 502	59 988

30 STÄLLDA SÄKERHETER; EVENTUALFÖRPLIKTELSE OCH EVENTUALTILLGÅNGAR, TKR

Registerförda tillgångar som avsatts som skuldsättning för försäkringstekniska avsättningar, för räkenskapsår t.o.m. 2015

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Premiefordringar	-	238 147	-	238 147
Obligationer	-	1 441 016	-	1 441 016
Aktier	-	598 545	-	598 545
Fastigheter	-	47 378	-	47 378
Likvida medel	-	69 095	-	69 095
Summa registerförda tillgångar		2 394 181		2 394 181

Skuldtäckningsregistret ovan ersätts av förmånsrättsregistret nedan fr o m 2016.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Tillgångsvärde	3 660 939	-	3 660 939	-
Försäkringstekniska avsättningar	2 352 123	-	2 352 123	-

Dedikerade tillgångar ska minst motsvara värdet av det högsta av bokfört värde av försäkringstekniska avsättningar eller avsättningarna solvens 2-värderade.

Ansvarsförbindelser
I egenskap av ägare till 10,9 (10,9) % i Humlegården HB ansvarar bolaget för detta bolags förbindelser. Bolaget har ansvar för 80 procent av uppkomna kreditförluster i förmedlade krediter tillhörande Länsförsäkringar Bank vilka är förmedlade av Länsförsäkringar Älvsborg. Som medlem i Trafikförsäkringsföreningen har bolaget ett solidariskt ansvar för att finansiera verksamheten. Moderbolaget har ansvar för kreditförluster avseende utestående lån under 2015 överlåtna från L Finans AB till Wasa Kredit 4 013 (5 386) tkr.

31 DISPOSITION AV FÖRETAGETS VINST ELLER FÖRLUST, KR

MODERBOLAGET
Föregående års disponibla vinstmedel i moderbolaget 1 862 987 706,29 kr, har i enlighet med bolagsstämans beslut avsatts till balanserat resultat.

Till bolagsstämmans förfogande står	
- balanserade vinstmedel	1 848 544 652,29
- tillägg pga förändrad redovisningsprincip ¹	14 434 054,00
- årets resultat	291 667 368,93
	2 154 646 075,22
Styrelsen föreslår bolagsstämman att	
- i ny räkning balansera	2 154 646 075,22

¹ Effekt av förändrad redovisningsprincip bestående av diskontering av bolagets olycksfallsreserver. Se även not 1.

32 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRET

Det har inte inträffat några för bolaget väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

33 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR 2016 ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN, TKR

	Försäkringsklasser							Summa direkt förs.	Mottagen återförsäkring
	Totalt	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övr. klasser	Brand- och annan egen- domsskada	Allmän ansvarighet	Rättsskydd		
Premieinkomst, brutto	1 271 665	44 982	204 472	319 523	570 720	29 566	29 226	1 198 489	73 176
Premieintäkt, brutto	1 242 351	43 343	200 993	312 675	554 636	29 001	28 392	1 169 040	73 311
Försäkringsersättning, brutto	-809 273	-33 635	-156 990	-217 622	-342 918	-29 059	-11 098	-791 322	-17 951
Driftskostnad, brutto	-208 123	-8 045	-23 972	-36 818	-121 237	-6 927	-6 185	-203 184	-4 939
Resultat av avgiven återförsäkring	-52 443	-1 475	-18 931	-2 681	-28 605	-751	0	-52 443	0
Skadeprocent brutto %	65.1%	77.6%	78.1%	69.6%	61.8%	100.2%	39.1%	67.7%	24.5%

34 NÄRSTÅENDE, TKR

"Med närstående avses både juridiska och fysiska personer enligt definitionen i IAS 24. Samtliga av Länsförsäkringar Älvsborgs dotterbolag bedöms därav som närstående (se not 13). Vidare betraktas ledningsgrupp och styrelseledamöter som närstående (för närmare upplysning om transaktioner med ledningsgrupp och styrelseledamöter se not 35)."

Transaktioner med närstående ska hanteras på affärsmässiga villkor som all annan verksamhet inom bolaget. Ingen av transaktionerna med närstående har till sin karaktär, villkor eller ekonomiska innebörd varit ovanlig eller på annat sätt inte varit affärsmässigt genomförd.

TRANSAKTIONER MED DOTTERBOLAG	2016	2015
Inköp av varor och tjänster från dotterbolag		
Älvsborgs Larmcentral AB	2 329	820
Fastighets AB Brodal	1 024	0
Försäljning av varor och tjänster till dotterbolag		
Älvsborgs Larmcentral AB	2 047	291
Fastighets AB Brodal	1 999	2 184
L Finans AB	242	0
Rörelsefordringar avseende dotterbolag		
L Finans AB	242	159
Älvsborgs Larmcentral AB	542	680
Fastighets AB Brodal	418	0
Rörelseskulder avseende dotterbolag		
Älvsborgs Larmcentral AB	386	0
KONCERNBIDRAG (K)/AKTIEÄGARTILLSKOTT (A)		
L Finans AB	632 (K)	670 (K)
L Finans Fastighets AB	28 900 (A)	0

35 PERSONAL OCH LÖNER

Medeltalet anställda har under året varit följande

	2016			2015		
KONCERNEN	Män		Kvinnor		Män	Kvinnor
Verkställande direktör	2		1		2	
Tjänstemän *)	132		140		137	140
Styrelse	7		4		7	4
Ledningsgrupp	7		4		7	4
Fritidsombud		8				16
Specialombud		640				607
MODERBOLAGET						
Verkställande direktör	1				1	
Tjänstemän *)	122		133		124	130
Styrelse	5		3		5	3
Ledningsgrupp	3		3		3	3
Fritidsombud		8				16
Specialombud		640				607

*) omräknat till heltidsanställda

LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR, TKR

LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR, TKR	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Löner	143 882	139 604	135 718	131 593
Sociala avgifter	54 493	52 297	51 928	49 780
Pensionsavgifter	23 765	26 793	23 213	26 303
Övriga ersättningar	390	2 101	390	2 101
Summa personalkostnader	222 530	220 795	211 249	209 777

Ersättningar till anställda och personer i ledande position

Bolaget har en ersättningsmodell som är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering. Utgångspunkten är att ersättningar och anställningsvillkor inte får uppmuntra till överdrivet risktagande men möjliggöra att etablerade och personer till ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas.

Styrelsen har beslutat om resultatbonus som gäller på lika sätt för alla anställda i bolaget, exklusive vd, och vars storlek är

beroende av moderbolagets ekonomiska resultat. Den rörliga ersättningen är maximerad för alla anställda till 24 000 kr per person.

Då ersättningsbeloppet är lika för alla anställda och beloppets storlek inte påverkar bolagets långsiktigt hållbara resultat och inte heller äventyrar företagets förmåga till långsiktigt positivt resultat utbetalas denna rörliga ersättning som engångsbelopp till de anställda.

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR SAMT SOCIALA KOSTNADER, TKR

	2016			2015		
KONCERNEN	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader varav (pensionskostnader)		Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader varav (pensionskostnader)	
Styrelseledamöter (11 st)	2 016	634	(0)	1 906	599	(0)
Vd och övriga ledande befattningshavare (9 st)	8 273	6 045	(3 295)	8 348	5 579	(2 956)
Övriga anställda						
Kontorstjänstemän	133 593	71 579	(20 470)	129 351	72 913	(23 837)
Övriga anställda	334	56	(0)	1 785	316	(0)
Summa	144 216	78 314	(23 765)	141 390	79 407	(26 793)
MODERBOLAGET						
Styrelseledamöter (8 st)	1 942	610	(0)	1 871	588	(0)
Vd och övriga ledande befattningshavare (7 st)	8 219	6 029	(3 295)	8 264	5 553	(2956)
Övriga anställda						
Kontorstjänstemän	125 556	68 502	(19 918)	121 458	69 943	(23 347)
Övriga anställda	334	56	(0)	1 785	316	(0)
Summa	136 051	75 197	(23 213)	133 378	76 400	(26 303)

LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSEN OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE, MODERBOLAGET, TKR

	Grundlön/arvode		Rörlig ersättning		Övriga förmåner		Sociala kostnader		Varav pensions-kostnader		Summa	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Vd Sören Schelander	2 234	2 269	-	-	133	105	1 583	1 549	839	840	3 950	3 923
Styrelsens ordförande												
Lars Hallkvist	511	480	-	-	-	-	161	151	-	-	672	631
Styrelsens vice ordförande												
Viveka Reventberg	283	237	-	-	-	-	89	74	-	-	372	311
Övriga styrelseledamöter												
Gunilla Johansson	293	236	-	-	-	-	92	74	-	-	385	310
Per Johansson	200	188	-	-	-	-	63	59	-	-	263	247
Claes Västerteg	134	148	-	-	-	-	42	46	-	-	176	194
Helena Stor Hansson ¹	-	48	-	-	-	-	-	15	-	-	-	63
Per Nordin ²	153	142	-	-	-	-	48	45	-	-	201	187
Peter Strandman	237	228	-	-	-	-	75	72	-	-	312	300
Ann-Catrine Lundgren	131	164	-	-	-	-	41	52	-	-	172	216
Företagsledning ³	5 986	5 574	-	-	353	315	4 447	4 004	2 455	2 154	10 786	9 893

Styrelsens arvoden fastställs av bolagsstämman.

Till anställd i ledande befattningar som kan påverka bolagets risknivå räknas verkställande direktör och företagsledning samt ytterligare funktioner enligt särskild riskanalys.

Styrelsen har beslutat om resultatbonus som gäller på lika sätt för alla anställda i bolaget, exklusive vd, och vars storlek är beroende av moderbolagets ekonomiska resultat.

Den rörliga ersättningen är maximerad för alla anställda till 24 000 kr per person.

Styrelsen och dess ersättningsutskott handlägger överenskommelser med verkställande direktören och har till denne uppdragit träffa överenskommelser med övriga

företagsledningen och övrig personal.

Moderbolagets vd har förutom lön angiven i tabellen ovan även tjänstebil. Bolaget har avtalat med vd att anställningen upphör vid 65 års ålder. Vd:s lön fastställs av styrelsen. Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar i FPK samt via en chefspension/kapitalförsäkring via Länsförsäkringar liv AB. Anställda kan sägas upp med en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader från vardera Länsförsäkringar Ålvsborg och den anställde sida. Vid uppsägning från Länsförsäkringar Ålvsborgs sida äger den anställde rätt till avgångsvederlag motsvarande 12 månaderslön.

¹ Tom 2015-04-16

² From 2015-04-16

³ From 2015-01-01 (4 st), from 2015-02-01 (5 st), from 2015-05-01 (6 st)

Utöver ovanstående ersättningar har styrelsens nuvarande ordförande via eget bolag erhållit 0 (0) tkr för utförda tjänster i egenskap av ordinarie profession.

ALLMÄNT

AFFÄR FÖR EGEN RÄKNING, F E R

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

DIREKTFÖRSÄKRING

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är, till skillnad från vid mottagen återförsäkring, direkt ansvarigt gentemot försäkringstagarna.

MOTTAGEN ÅTERFÖRSÄKRING

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

ÅTERFÖRSÄKRING

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna, helt eller delvis, hos andra bolag. Man talar här om avgiven återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

TERMER I RESULTATRÄKNINGEN OCH RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING, KASSAFLÖDES- OCH RESULTATANALYS

AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänför sig till nästkommande år.

AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinna av olika skäl (tidskrävande utredningar m m) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar.

AVSÄTTNING FÖR ÅTERBÄRING

Reserv för återbäring, som tilldelats kunderna, men vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

AVVECKLINGSRESULTAT

I årsbokslutet reserveras medel för skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång. I Avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personsador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknadeersättnings beloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

DISKONTERAD RESERV

Diskontering innebär att reserven beräknas som framtida utbetalningar med avdrag för förväntad framtida avkastning på reserven.

DRIFTSKOSTNADER I FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning, försäljning och administration. Kostnader för skadebehandling inkluderas i Försäkringsersättningar.

FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

Utbetalda försäkringsersättningar plus Avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus Avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat.

FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR

Sammanfattade benämningar på gjorda avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring. Avsättning för ej intjänade premier motsvarar i princip den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänför sig till nästkommande år.

KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

Premier betalas i förskott, medan drifts- och skadekostnader betalas i efterskott. De medel som inte betalats ut placerar bolaget så att det ger en avkastning. Den beräknade räntan, kalkylräntan, på dessa placeringar förs över från kapitalförvaltningen till försäkringsrörelsen.

KVARDRÖJANDE RISKER

Om *Avsättning för ej intjänade premier* bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftkostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfalldag, skall denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

PREMIEINKOMST

Under året influtna premier med förfalldag under det aktuella året, fordringar avseende pågående försäkringsavtal samt förskottsbetalda premier med förfalldag under det aktuella året.

PREMIEINTÄKTER

Avser den premieinkomst som avser räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfalldagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsåret slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år.

Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost: Avsättning för ej intjänade premier (utgående premiereserv). Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året (ingående premiereserv). Se även kvardröjande risker nedan. Premieintäkten för året består av följande poster: Avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus Premieinkomst under året minus Avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

UPPSKJUTEN SKATT

Skatteskuld på realiserade vinster, på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter, samt på andra temporära skillnader.

ÖVRIGA TERMER OCH NYCKELTAL

KONSOLIDERINGSKAPITAL

Sammanfattade benämning på summan av beskattat eget kapital, obeskattade reserver samt uppskjuten skatt.

KONSOLIDERINGSGRAD

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning. Uttrycks i procent och används inom skade-försäkring.

SKADEPROCENT F E R

Försäkringsersättningarna f.e.r. dividerade med premieintäkterna f.e.r.

DRIFTKOSTNADSPROCENT F E R

Driftkostnader dividerade med premieintäkterna.

TOTALKOSTNADSPROCENT F E R

Summan av försäkringsersättningar och driftskostnader f.e.r. dividerad med premieintäkterna f.e.r.

SKADEPROCENT, DIREKTFÖRSÄKRING

Försäkringsersättningarna i direkt försäkring dividerade med premieintäkterna i direkt försäkring.

TOTALKOSTNADSPROCENT, DIREKTFÖRSÄKRING

Summan av försäkringsersättningar och driftskostnader i direkt försäkring dividerad med premieintäkten i direkt försäkring.

DIREKTAVKASTNINGSPROCENT

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och över-/underskott på egna fastigheter i relation till under året förvaltad kapital.

TOTALAVKASTNINGSPROCENT

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt realiserade värdeförändringar under året i relation till under året förvaltad kapital.

SOLVENS II TERMER

KAPITALBAS

Ett föräkringsbolags kapitalbas består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder inklusive försäkringstekniska avsättningar. Samliga poster värderas i enlighet med Solvens II regelverket.

SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)

Solvenskapitalkravet är ett mått på det kapitalbehov (kapitalbas) som ett försäkringsbolag har för att klara av sin verksamhet samt täcka oförväntade förluster. Kravet ska omfatta alla kvantifierbara risker (skadeförsäkringsrisker, marknadsrisker, motpartsrisker och operativa risker) och täcka den s k "200-års-risken".

MINIMIKAPITALKRAV (MCR)

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på kapitalbas som krävs för att bolaget med 85 % sannolikhet ska ga tillgångar under kommande 12 månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna.

KAPITALKVOT

Kapitalbasen i relation till solvenskapitalkravet uttryckt i procent.

Årsredovisning 2016 för Länsförsäkringar Älvsborg

Vänersborg den 24 mars 2017		
	Lars Hallkvist ordförande	
Gunilla Johansson	Per Johansson	Anne-Christine Öhling
Claes Västerteg	Ann-Catrine Lundgren	Viveka Reventberg
Deli Berisha	Per Nordin	Peter Strandman
	Sören Schelander Vd	
Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 24 mars 2017. Koncernens och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på bolagsstämman den 25 april 2017.		
Min revisionsberättelse har avgivits den 24 mars 2017		
	Gunilla Wernelind Aukt revisor	
Vår granskningsberättelse har avgivits den 24 mars 2017		
Per-Olof Ekelund		Tommy Källmark

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Älvsborg,
org nr 562500-4337.

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Älvsborg för år 2016.^{1,2}

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är

oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2015 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad den 10 mars 2016 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att

fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen

¹ Bolagets årsredovisning som denna revisionsberättelse omfattar ingår på sidorna 8-55 i detta dokument.

² Vid upprättande och undertecknande av revisionsberättelsen för 2016 fanns ingen annan information upprättad varför revisionsberättelsen inte innehåller något avsnitt om annan information.

Revisionsberättelse

och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

▪ skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

▪ utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

▪ drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

▪ utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovis-

ningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

▪ inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Älvsborg för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

▪ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller

▪ på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett

förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg

och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Stockholm den 24 mars 2017

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Älvsborg
Org nr 562500-4337

Vi har granskat bolagets verksamhet och interna kontroll avseende år 2016 i enlighet med god sed vid detta slag av granskning.

Vi har även under året närmare granskat bolagets hantering av sina kunder.

Inget anmärkningsvärt har framkommit vid denna granskning. Enligt vår bedömning sköts bolagets verksamhet på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi anser att bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Vi har ej funnit anledning till anmärkning.

Vänersborg den 24 mars 2017

Per-Olof Ekelund

Tommy Källmark

Revisorer

Gunilla Wernelind
Född: 1964,
auktoriserad revisor,
Stockholm, ordinarie
revisor KPMG

Per-Olof Ekelund
Född: 1950,
fastighetskonsult,
Svenljunga, lekmannarevisor

Mårten Asplund
Född: 1972,
auktoriserad
revisor, Stockholm,
revisorsuppleant KPMG

Tommy Källmark
Född: 1961, lantbrukare,
Fristad, lekmannarevisor

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrningen i Länsförsäkringar Älvsborg utgår från svensk lagstiftning och det interna regelverk som bolaget fastställt. Bolaget följer, i tillämpliga delar, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). 2013 påbörjade Kollegiet ett omfattande kodrevideringsarbete vilket resulterade i den reviderade Svensk kod för bolagsstyrning som trädde ikraft den 1 november 2015.

Arbetet med revideringen av Koden har emellertid fortsatt under 2016. Med anledning av implementeringen i svensk rätt av direktivet och förordningen om revisorer och revision, direktivet om icke-finansiell information m.m. samt marknadsmissbruksförordningen har Kollegiet utfärdat tre anvisningar under det gångna året. Dessa anvisningar implementeras nu i Koden.

Denna reviderade Svensk kod för bolagsstyrning träder ikraft den 1 december 2016.

En särskild avdelning om bolagsstyrning finns tillgänglig under fliken "Om oss" på bolagets hemsida (<http://www.lansforsakringar.se/alvsborg/om-oss/>).

Bolagsstyrningsrapporten granskas inte av bolagets revisor.

Bolagsstämma

Länsförsäkringar Älvsborg är ett ömsesidigt bolag. Bolagsstämman är Länsförsäkringar Älvsborgs högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Fullmäktigeorganisationen finns beskriven under fliken Bolagsstyrning på bolagets hemsida. Stämoledamöterna är valda representanter för försäkringstagarna. Ordinarie bolagsstämma

hölls onsdagen den 20 april på Åhaga i Borås. Stämman tillstyrkte ansvarsfrihet för styrelse och vd. Dessutom fastställdes bland annat principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen. Bolagsstämman leddes av vald ordförande från fullmäktige, Kerstin Hermansson.

Omval skedde av Peter Strandman, Bollebygd, Claes Västerteg, Kinna samt Lars Hallkvist, Borås. Peter, Claes och Lars valdes enhälligt som ordinarie styrelseledamöter fram till 2019 års ordinarie bolagsstämma.

Vid årets stämma deltog 50 fullmäktigeledamöter, inklusive suppleanter, samt 11 styrelseledamöter, avgående revisor och nyvald revisor samt revisorssuppleant. Från bolaget närvarade delar av ledningsgrupp och stab. Kallelse till stämma skedde via personligt brev till varje ledamot samt via bolagets hemsida (www.lansforsakringar.se). Avvikelsen från Kodens rekommendation kan motiveras av att samtliga ledamöter bäst nås via personlig kallelse.

Då bolaget 2016 firade 175-årsjubileum inbjöds i samband med stämman ett flertal personer från länets kommunstyrelser och kommunledningar, före detta styrelseledamöter samt såväl nuvarande som tidigare

anställda till ett jubileumsprogram efter bolagsstämman. Programmet inleddes med ett föredrag med Lars Johan Järnheimer om näringslivets utmaningar i en snabbt föränderlig omvärld. Därefter talade Susanne Bergh från Länsförsäkringar AB om trender, förändringar och kundbeteende som påverkar på kort sikt samt hur vi agerar i förhållande till dem. Föredragen avslutades med frågestund. Dagen avslutades med en jubileumsmiddag med underhållning, som även den ägde rum på Åhaga i Borås. Protokoll från bolagsstämman publicerades på därefter på bolagets hemsida.

Fullmäktige inbjöds under året till ytterligare tre möten med bolagets vd och andra representanter. Ledamöter i var och en av de sex regionerna inbjöds till ett lokalt möte med vd under våren och ett möte med respektive kontorschef på det lokala bankkontoret under hösten. Vid dessa regionala möten gavs fullmäktige möjlighet att diskutera olika aktuella frågor med vd och kontorschefer samt ta del av information om lokala kundaktiviteter och utbyta synpunkter och idéer.

Den 20 oktober inbjöds samtliga ledamöter till ett heldagsseminarium med grupparbeten. Syftet med dessa seminarium är att hålla fullmäktige väl uppdaterade om bolagets verksamhet och utveckling, samt att ges tillfälle att diskutera och ge förslag till bolaget.

Vid höstens seminarium arbetade fullmäktige i grupp bl a om digitalisering, tillgänglighet och proaktivitet samt återbäring. Därefter presenterades en rapport från Försäkringstagarföreningen Livs verksamhet.

Beredning för tillsättande av styrelse

Bolagets valberedning utarbetar förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om tre år med en möjlighet till omval vid ytterligare fyra tillfällen, totalt max 15 år. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen som fastställs årligen på bolagsstämman och finns publicerad i sin helhet på bolagets hemsida (www.lansforsakringar.se/alvsborg/om-oss/).

Beredning för tillsättande av fullmäktigeledamöter

Valberedningen ansvarar för nominering av kandidater till de regionala fullmäktigevalen i samråd med bolagets utsedde tjänsteman. 2016 års fullmäktigeval skedde i region Borås och region Mittenälvsborg med nyval av sammanlagt 8 personer, 1 ordinarie samt 2 suppleanter i region Borås och 1 ordinarie

samt 4 suppleanter i region Mittenälvsborg.

Beredning för tillsättande av revisorer

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Älvsborg ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Revisorerna utses årligen. Vid 2016 års bolagsstämma utsågs följande revisorer;

Ordinarie revisor

Gunilla Wernelind, auktoriserad revisor, KPMG

Suppleant

Mårten Asplund, auktoriserad revisor, KPMG

Michael Lindengren, auktoriserad revisor, PWC Öhrlings Revisionsbyrå och Bodil Johansson, auktoriserad revisor, PWC Öhrlings revisionsbyrå avgick från sina uppdrag som ordinarie revisor respektive suppleant.

Bolagets styrelse består av följande ledamöter:

Namn	Född	Huvudsaklig utbildning och arbetslivserfarenhet	Huvudsaklig sysselsättning	Uppdrag i bolaget och andra väsentliga uppdrag	Invald i styrelsen	Mandattid
Lars Hallkvist	1963	Jur. kand. advokat, verksam och delägare i Gullack Advokatbyrå i Borås.	Advokat	Styrelseordförande LF Älvsborg , ledamot i Ersättnings-, Kapital- och Revisionsutskottet. Biträde och rådgivning till bolaget och dess dotterbolag. Ordförande för länsförsäkringsbolagens A-aktieägarkonsortium. Styrelseledamot i Pulsen AB.	2004	2019
Viveka Reventberg	1971	Civilekonom. Har arbetat med revision samt som ekonom i mindre, medelstora och större företag.	Egen företagare inom lantbruk samt inom energiproduktion från småskalig vattenkraft, med familjeföretaget Wärgårda Herrgård AB och Hjultorp kraft AB.	Styrelseledamot och vice ordförande i LF Älvsborg , ledamot i Revisionsutskottet.	2009	2018
Sören Schelander	1965	Civilekonom, utbildad i ledarskap och ledarutveckling, ett flertal chefsbefattningar inom bank.	Vd Länsförsäkringar Älvsborg	Styrelseledamot och vd i Länsförsäkringar Älvsborg , vice ordförande i Gothia Innovation AB, styrelseledamot i Skaraborgs Invest AB, Humlegården Fastighet AB, Länsförsäkringar Bank samt Älvsborgs Larmcentral AB.	2014	
Gunilla Johansson	1959	Civilekonom, elevutbildning på ASEA, auktoriserad revisor på Ernst & Young, företagare med rådgivning i Centraleuropa och Sverige.	Egen företagare, ekonomisk rådgivning.	Styrelseledamot LF Älvsborg , ordförande i Revisionsutskottet.	2002	2017
Claes Västerteg	1972	Företagare och f.d. riksdagsledamot.	Vd och delägare av Två Skyttlar, Görväst AB.	Styrelseledamot LF Älvsborg , ledamot i Ersättningsutskottet, Styrelseledamot Görväst AB, Styrelseledamot Svenska Möten Ekonomisk förening, styrelseledamot Nores SA.	2013	2019
Per Johansson	1965	Teknisk utbildning, arbete i egna företaget med entreprenader, skiduthyrning och skidskola.	Arbete i egna företaget med entreprenader, skiduthyrning och skidskola.	Styrelseledamot LF Älvsborg , ledamot i Ersättnings- och Kapitalutskottet.	2003	2018
Ann-Catrine Lundgren	1959	Civilekonom. Bred erfarenhet av HR frågor och styrelsearbete.	Ekonomichef och delägare i företaget Premier Service Sverige AB, verksamt inom bemanning, rekrytering och industriservice.	Styrelseledamot LF Älvsborg .	2014	2017
Per Nordin	1959	Civilingenjör. 30 års erfarenhet inom tillverkningsindustrin.	Konsult i företagsledning.	Styrelseledamot LF Älvsborg .	2015	2018
Peter Strandman	1961	Civilekonom Handelshögskolan i Göteborg, Managementkonsult, Controller, vd.	vd och styrelseledamot i Precens AB, managementkonsult.	Styrelseledamot LF Älvsborg , ordförande Kapitalutskottet.	2007	2019
Personalrepresentanter						
Anne-Christine Öhling	1971	3-årig gymnasial utbildning. Flerårig erfarenhet inom försäljning och kundservice med personalansvar och säljcoachning.	Säljstöd Privat Försäkring, LF Älvsborg sedan 2012.	Styrelseledamot LF Älvsborg , Ordförande i Personalklubben.	Utsedd av personalklubben 2014	
Deli Berisha	1981	Teknologi kandidatexamen i Industriell ekonomi.	Privatrådgivare Bank, LF Älvsborg sedan 2008.	Styrelseledamot LF Älvsborg , Vice ordförande i Personalklubben.	Utsedd av personalklubben 2015	

Till lekmannarevisorer fram till nästa stämma valdes Per-Olof Ekelund, Svenljunga och Tommy Källmark, Fristad.

Länsförsäkringar Älvsborgs styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning. För att skapa ett effektivt styrelsearbete fastställer styrelsen årligen en arbetsordning. Ansvaret för bolagets riskarbete ligger också hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument. Detta sker normalt vid konstituerande styrelsemöte, men vid behov även på andra styrelsemöten.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sju och högst nio ledamöter. Styrelsen består från och med ordinarie bolagsstämma 2010 av åtta ordinarie stämmovalda ledamöter samt vd som ingår

Bolagsstyrningsrapport

i styrelsen. Därutöver finns två ordinarie arbetstagarledamöter. Inga suppleanter utses.

Mandattiden för de bolagsstämmovalda ledamöterna uppgår till tre år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar dessutom till att säkerställa kompetensen i styrelsen.

Styrelsens arbete år 2016

Styrelsen arbetar efter en specifik arbetsordning. Arbetsordningen har anpassats till Kodens bestämmelser. Arbetsordningen finns publicerad på bolagets hemsida. Under året hölls 12 styrelsemöten.

Tabellen visar antalet möten inom respektive organ som hållits under år 2016 (siffran inom parentes) liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen har inrättat tre utskott – Kapitalutskott, Revisionsutskott samt Ersättningsutskott. Utskotten består av valda ledamöter från styrelsen, och har en beredande funktion. Styrelsen fastställer de arbetsordningar som utskotten ska arbeta utifrån. Utskotten ska regelbundet rapportera sitt arbete till styrelsen och lämna erforderliga rekommendationer som beslutsunderlag.

Revisionsarbete

Revisionsfrågor redovisades löpande i styrelsen under året. Vid styrelsens sammanträde i mars redovisade de externa revisorerna slutrevisionen och den etiska granskningen av de förtroendevalda lekmannarevisorerna.

Vid detta möte deltog även de interna kontrollfunktionsföreträdarna och redovisade ett sammandrag från föregående års arbete. Revisorernas rapport av vd:s arbete behandlades av styrelsen i samband med redogörelse av den externa revisionen.

Revisionsutskott

Revisionsutskottets ledamöter valdes vid konstituerande sammanträde den 20 april 2016 och består av Gunilla Johansson (ordf), Lars Hallkvist samt Viveka Reventberg. Revisionsutskottet har under året samarbetat med interna och externa revisorer samt lekmannarevisorer. Utskottet sammanträdde den 25 januari, 8 mars, 10 mars, 11 april, 9 maj, 2 juni, 12 september, 6 oktober och 14 november. Vid dessa möten behandlades genomförda revisioner, bolagets Egen risk- och solvensanalys, internrevisions revisionsplan 2016-2018 och granskningsrapporter samt rapporter från Riskkontroll och Compliance.

Kapitalutskott

Kapitalutskottets ledamöter valdes vid konstituerande sammanträde den 20 april och valda ledamöter är Peter Strandman (ordf), Lars Hallkvist samt Per Johansson. Utskottet sammanträdde den 25 januari, 11 april, 9 maj, 12 september och 9 november. Man har vid dessa möten behandlat främst Förvaltningsrapporter, marknadsrisker samt ämnen som innefattas av styrdokumenterna för Policy för kapitalförvaltning, Kapitalförvaltningsriktlinjer samt Kapitalutskottets arbetsordning.

Ersättningsutskott

Till ledamöter i Ersättningsutskottet valdes vid konstituerande sammanträde den 20 april: Lars Hallkvist, Per Johansson och

Claes Västerteg. Utskottet sammanträdde den 12 maj och den 23 augusti. Vid dessa möten behandlades Ersättningspolicyn, Riskanalys av ersättningar, årlig översyn av vd:s ersättning samt Ersättningsutskottets arbetsordning.

Utskottet rapporterar till styrelsen som beslutar och i sin tur rapporterar till stämman.

Kontrollmiljö och revisionsarbete

Bolaget är miljöcertifierat via ISO 14001:2004.

Den interna kontrollen är en del av styrningen och ledningen av bolaget. Intern kontroll är en process utformad för att ge en rimlig försäkran om att verksamhetens mål uppnås vad gäller en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten, förmåga att identifiera, mäta, övervaka och hantera risker samt efterlevnad av tillämpliga interna och externa regelverk. Den interna kontrollen omfattar alla delar av organisationen inklusive utlagd verksamhet och ska vara en integrerad del av respektive verksamhet inom bolaget. Den interna kontrollen är baserad på ett system med en stark risk- och regelkultur med tre försvarslinjer. Första försvarslinjen utgörs av verksamheten. I första försvarslinjen finns ansvaret för verksamhetens risker och det är verksamhetens ansvar att se till att kontroller för uppföljning finns, genomförs och återrapporteras. Som stöd för den interna kontrollen har inrättats en funktion för compliance och en funktion för riskkontroll, som utgör den andra försvarslinjen. Internrevision, som är den tredje försvarslinjen, utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkring och utvärdering av organisationens

riskhantering, styrning och internkontroll. Internrevisor, Riskkontroll och Compliance har gemensamt sammanställt en övergripande årsplan där även extern kontroll, såsom extern revision, skaderevision och bankrevision finns inlagd i planen. Vid och styrelse fastställde planen för 2016.

Basen för den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat för bolaget. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna policyer, riktlinjer och instruktioner. Styrelsen i sin helhet har via revisionsarbetet kvalitetssäkrat den finansiella rapporteringen.

Riskkontroll

Riskbedömning omfattar arbetet med att identifiera och kartlägga väsentliga risker, av både kvantitativ och kvalitativ karaktär, som påverkar bolaget avseende finansiell ställning. Dessa risker kartläggs och identifieras genom fastställda metoder och arbetssätt gemensamma för Länsbolagsgruppen. Kartläggningen sker på bolags- och enhetsnivå. Styrelsen har fått riskrapporter varje kvartal.

Sammanfattningsvis kan redovisas att bolagets ekonomiska ställning med marginal efterlevs avseende den kvantitativa kartläggningen. Den kvalitativa kartläggningen redovisar ett antal risker vilka verksamheten ständigt arbetar med att förebygga. Dock kan konstateras att bolaget har en totalt sett god riskkontroll.

Compliance

Funktionen Compliance har till uppgift att fortlopande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, det vill säga risk för sanktioner enligt lag eller föreskrift och risk för finansiell förlust. En särskild rutin är fastslagen för funktionen. Rapportering har under året skett till Styrelsen vid fyra tillfällen samt löpande information till vd och ledning vid åtta tillfällen. Utöver rapportering har även utbildning och information gällande regelverksförändringar lämnats löpande under året. Sammanfattningsvis har bolaget ett antal compliancerisker där det sker en kontinuerlig hantering och uppföljning i syfte att eliminera dessa risker.

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision. Den har till huvudsaklig uppgift att stödja styrelsen med uppföljning av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och fattade beslut samt att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska även granska och utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. I enlighet med Styrelsens beslut under 2012 så utförs bolagets internrevision av Länsförsäkringar AB:s Internrevisor.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av arbetet med kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga operativa risker i bolaget. Första linjen ansvarar för att löpande kontroller utförs i enlighet med fastställd kontrollplan.

Bolaget kvalitetsgranskar varje sakskada över en halv miljon kronor vid två tillfällen under skaderegleringsprocessen för att uppnå högsta kundtillfredsställelse och kvalitet. Motsvarande gräns för företagsförsäkringsskador är en miljon kronor. Granskningen ger regelmässigt upphov till förbättringsförslag inom olika områden. Vi har kunnat notera en genomgående hög kundtillfredsställelse vid reglering av storskador.

Anpassning till nya Regelverk - Solvens II
Solvens 2 har trätt ikraft den 1 jan 2016. I maj 2009 beslutade EU:s finansministrar om nya solvensregler för försäkringsbolag, det så kallade Solvens 2-direktivet som genomförts i Svensk rätt genom ändringar i Försäkringsrörelselagen och nya och ändrade föreskrifter från Finansinspektionen. Direktivet ger en ram för de regler som alla EU:s medlemsländer ska tillämpa i sin lagstiftning. Solvens 2 syftar till att stärka sambandet mellan solvenskrav och risker för försäkringsbolag. Det ska också ge ett

bättre konsumentskydd. Direktivet är dessutom ett led i ett större arbete för att skapa en gemensam europeisk finansmarknad. Solvensregelverket bygger på tre pelare:

- kvantitativa krav för beräkning av kapital
- kvalitativa krav på riskhantering och intern kontroll
- krav på publik information till marknaden

Bolagets arbete med att införa det nya regelverket Solvens 2 har gått enligt plan. Bolaget har arbetat med regelkraven inom en projektgrupp som i samråd med LFAB koordinerat införandet av de nya regler som började gälla från 1 Januari 2016.

Bolagets interna regelverk - styrande dokument

Bolagets interna regelverk består av policy, riktlinjer och instruktioner samt processbeskrivningar och befattningsbeskrivningar, vars syfte är att konkretisera bolagets mål och ge vägledning för de anställda i vardagen. Kraven från Solvens 2 regelverket har medfört att bolaget har förbättrat och förtydligat samtliga rutiner och processer. De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumenterna publiceras på bolagets intranätsida. Varje chef ska se till att bestämmelserna kommuniceras till och efterlevs av underställd personal.

Styrelse

Styrelsens ledamöter är genom sin långa erfarenhet från olika områden och branscher en stor tillgång för bolaget. Ledamöternas lokala förankring garanterar samtidigt att bolaget behåller närheten till sina kunder och fortsätter att utveckla helhetserbudanden efter kundernas behov och önskemål.

Lars Hallkvist
Född: 1963
(ordförande)

Viveka Reventberg
Född: 1971
(vice ordförande)

Sören Schelander
Född: 1965
Vd

Ann-Catrine Lundgren
Född: 1959

Claes Västerteg
Född: 1972

Gunilla Johansson
Född: 1959

Per Nordin
Född: 1959

Per Johansson
Född: 1965

Peter Strandman
Född: 1961

Deli Berisha
Född: 1981
(personalrepresentant)

Anne-Christine Öhling
Född: 1971
(personalrepresentant)

Ledning

Bolagets ledning arbetar utifrån styrelsens riktlinjer, såväl med frågor som rör den dagliga verksamheten som övergripande mål och långsiktiga strategier. Kundnöjdheten står alltid i fokus. I ett kundägt bolag som vårt ställs extra höga krav på kunddialog och fysiska möten. Genom våra lokala kontor kan vi hålla nära kontakt med kunderna på vår marknad.

Sören Schelander
Vd

Lena André
Chef administrativa avdelningen

Ingemar Lindström
Chef marknadsstöd
skadeförsäkring

Martin Johansson
Chef affärsområde bank och liv

Christer Thureson
Chef affärsområde försäljning
sak och liv

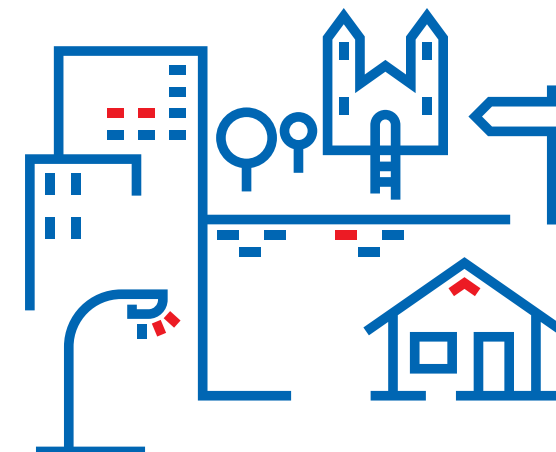
Kerstin Häregård
Kommunikationschef

Carina Gunnarsson
HR-chef

Camilla Persson
IT-chef

Fullmäktige

Region Borås

Mandatperiod: 2016-2019

Bengt Belfrage, Dalsjöfors
Bengt Classon, Bollebygd
Kerstin Hermansson, Seglora
Tommy Källmark, Fristad
Bengt Larsson, Bredared
Lotta Runeson, Borås
Linda Svedensten, Borås
Per-Anders Källqvist, Brämhult
Hamid Fard, Borås
Fredrik Olofsson, Olsfors
Fredrik Hjelm, Borås
Mattias Ambjörnsson, Fristad
Johan Tylestrand, Bollebygd
Daniel Yar Hamidi, Borås

Region Dalsland

Mandatperiod: 2015-2018

Morgan Ernstsson, Dals Långed
Linus Fritzson, Åmål
Agneta Lindström, Högsäter
Annette Palmqvist, Ed
Anita Pettersson, Mellerud
Peter Andersson, Ed
Einari Johansson, Ödeborg
Christer Ödman, Åmål
Tomas Henriksson, Mellerud

Region Mitten – Älvsborg

Mandatperiod: 2016-2019

Eva Karlsson, Alingsås
Per-Gunnar Bernhult, Alingsås
Erik Bjerkander, Lerum
Elisabeth Forsberg, Alafors
Ulla Lindorin, Alingsås
Jörgen Nilsson, Alingsås
Jan Smith, Alingsås
Henrik Lansenfeldt, Gråbo
Charlotte Bengtsson, Sollebrunn
Rodha Jonsson, Alingsås
Jonas Brattlöf, Hålanda
Niklas Johansson, Sollebrunn

Region Södra

Mandatperiod: 2015-2018

Per-Olof Ekelund, Svenljunga
Håkan Eriksson, Fotskäl
Linda Flydén, Hyssna
Jan-Erik Mellberg, Örby
Stig Ottosson, Björketorp
Helene Jansson, Östra Frölunda
Alina Abrahamsson, Limmared

Region Älvdalen

Mandatperiod: 2014-2017

Kristhina Diurman, Trollhättan
Annika Gustafson, Lilla Edet
Britt-Marie Haglund, Trollhättan
Jan Holmkvist, Trollhättan
Hans Johansson, Vargön
Petra Arlebo, Trollhättan
Stefan Leijon, Vänersborg
Anders Lydahl, Trollhättan
Anita Thungström, Trollhättan
Tomas Stalfors, Vänersborg
Lennart Johansson, Trollhättan
Annika Jonasson, Västra Tunhem
Said Abdu, Trollhättan
Ulrica Sundén Berger, Vänersborg

Region Östra

Mandatperiod: 2014-2017

Sune Carlbom, Ulricehamn
Jan-Åke Claesson, Ulricehamn
Hossein Ghaderi, Marbäck
Lars Larsson, Ljung
Anders Dahlgren, Ulricehamn
Karl-Axel Lennartsson, Hökerum

Fokus på framtiden efter jubileernas år

2016 var ett speciellt år med många jubileer att glädjas åt. Flera länsförsäkringsbolag firade jubileum och vårt gemensamma bolag Länsförsäkringar AB firade 80 år. Samtidigt firade vår bank 20 år och vår fastighetsförmedling 10 år. Men den stora händelsen var givetvis att Länsförsäkringar Älvsborg fyllde 175 år.

Tack vare goda resultat under flera år kunde vi dela ut 175 miljoner till våra kunder tillika ägare, den största återbäringen i bolagets historia. Men ägarna fick inte bara ta del av återbäring, vi gjorde också en mycket uppskattad satsning för att öka tryggheten i hemmet. Samtliga våra villaförsäkringskunder fick köpa ett kraftigt rabatterat brandpaket bestående av brandsläckare, brandfilt och brandvarnare. Över 10 000 av våra kunder köpte brandpaketet, vilket är mycket glädjande. Att erbjuda våra kunder skadeförebyggande åtgärder är ett fint och effektivt sätt att visa vår gemensamma strävan att förebygga skador hos kunderna och skapa trygghet. Vi firade också med tårtkalas för kunderna på våra kontor. Ägarnas uppskattning över återbäring och aktiviteter under jubileumsåret stärker oss och vi står väl rustade inför 2017.

Så är bolaget 176 år! En ansevärd ålder som både bringar perspektiv och respekt. Framgångsreceptet kommer att vara detsamma nu som tidigare. Det vill säga närhet till kunder och ägare. Även om vi mer och mer lever i en digital värld, är vi övertygade om att kunder och ägare uppskattar närheten till oss och möjlighet till en personlig kontakt. Vår digitala tillvaro ersätter inte den personliga kontakten mellan oss och våra kunder utan stärker den och erbjuder

fler sätt för oss och kunderna att mötas.

Lyckas vi är vi oslagbara och nyckeln därtill är våra medarbetare som är vår värdefullaste tillgång. Närheten till kunderna kan bara förmedlas av våra medarbetare som värnar och bär fram vår företagskultur.

Det är utmanande att vara nära alla våra kunder med hänsyn till vårt geografiska område, som närmast är att likna vid ett timglas med Vänersborg i mitten. Våra kunder finns från den norska gränsen och gränsen till Värmland i norr, till gränsen mot Halland och Småland i söder. I väster mot Göteborgsregionen och i öster mot Skaraborg. Ett så vidsträckt område präglas av skiftande lokala förutsättningar. Länsförsäkringar Älvsborg skall vara närvarande oavsett var våra kunder är och förstå våra kunders specifika behov. Det gör vi genom våra lokalkontor där kunskap och insikt finns. Det är särskilt glädjande att vi nu förstärker vår närvaro i Borås genom nyetablering i vårt egna hus, ett landmärke som syns vida omkring.

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till Sten Dunér, avgående vd för Länsförsäkringar AB för hans utomordentliga insats för länsförsäkringsbolagen. Samtidigt hälsar jag nya vd:n Johan Agerman varmt välkommen till länsförsäkringsgruppen.

Lars Hallkvist
styrelsens ordförande

Lined area for notes.

Vänersborg Vallgatan 21, Box 1107, 462 28 Vänersborg, 0521-27 30 00 | **Nödinge** Ale Torg 7, Box 1, 449 21 Nödinge, 0303-24 56 40 | **Alingsås** Norra Strömgatan 5, Box 73, 441 22 Alingsås, 0322-785 00 | **Borås** Teknologgatan 2, Box 946, 501 10 Borås, 033-17 15 00 | **Kinna** Boråsvägen 32, Box 74, 511 54 Kinna, 0320-176 50 | **Lerum** Lilla torget 7, Box 28, 443 21 Lerum, 0302-555 80 | **Trollhättan** Föreningsgatan 18, Box 2008, 461 11 Trollhättan, 0520-49 49 00 | **Ulricehamn** Storgatan 27, Box 57, 523 22 Ulricehamn, 0321-53 17 00 | **Åmål** Torggatan 5, 662 31 Åmål, 0532-616 00 | **E-post** info@alvsborg.lansforsakringar.se